

Zemědělské učiliště - organizátor rekvalifikačních kurzů studené kuchyně

Studenti Gymnázia Rýmařov se zúčastnili vodáckého kurzu v jižních Čechách

Foto: Ing. Miloslav Marek

S ukončením školního roku převzali žáci a studenti vysvědčení - hodnocení své celoroční práce

V Ondřejovské dolině se uskutečnil další díl motokrosového seriálu Moravský junior pohár

Aktuálně z rýmařovské nemocnice

Dětské oddělení v nebyvalé kráse

Dětské oddělení nemocnice v Rýmařově... Mnoho občanů našeho města má ve své paměti vzpomínky buď na vlastní pobyt nebo na zážitky vztahující se k onemocněním vlastních dětí, vnoučat. Nemoc dítěte je vždy spojena se spoustou bezradnosti a úzkosti a ve většině případů také ale s nesmírným pocitem úlevy a radosti z uzdravení bezbranných tvorečků, za jejichž existenci a osud neseme odpovědnost.

Lůžková část dětského oddělení, která v minulosti vznikla z infekčního pavilonu nemocnice, již nevyhovovala současným požadavkům a musela být v souladu s doporučením výběrové komise ministerstva zdravotnictví v roce 2001 uzavřena. Za situace, kdy ani nemocnice ani město nemělo dostatek finančních prostředků na rekonstrukci, hrozilo, že se již nepodaří dět-

ské oddělení v plném rozsahu znovu otevřít, čímž by byla ohrožena i existence porodnice v Rýmařově. Těšící se výborné pověsti v širokém okolí. Díky společnému úsilí

sloužili žáci výtvarného oboru ZUŠ a i když šlo o práci nelehkou a náročnou - na žebřicích a lávkách - dílo bylo úspěšně dokončeno a skví se v plné kráse.

Ve čtvrtek 19. června skupině žáků, jejich učitelce Mgr. Kohoutkové a řediteli školy Mgr. Jiřímu Tauferovi poděkovala jménem vedení nemocnice MUDr. Gvozdiaková a předala dětem, které dílo vytvořily, symbolickou odměnu v podobě různých sladkostí. Díky jejich nadšení, úsilí a času, který výzdobě věnovaly, je dětské oddělení zcela odlišné od strohého, uniformního bílého prostředí v minulosti. Děti

vým dohledem obětavých sester a lékařů. Ke zpříjemnění prostředí oddělení přispěla kromě nástěnných maleb i ostatní výzdoba, včetně věcí, které byly pořízeny za přispění firem i občanů - Sklenářství - Lenka Zbořilová, Sklodrogerie - Jarmila Laštuvková, prodejny Klenoty - Ludmila Pospíšilová, Jaroslava Lachnita, Ludmily Sigmundové, Simony Dudové, Aleše Camfrly.

Všem patří velký dík, pomohli vytvořit pro děti prostředí, jaké nemá široko daleko obdoby a kterým se můžeme právem chlubit.

Ing. Miloslav Marek

vedení města a nemocnice se podařilo rekonstruovat přízemí pavilonu a zřídit zde moderní bezbariérovou lůžkovou část dětského oddělení s osmi lůžky a s dalšími lůžky pro maminky. Snahou ředitelství nemocnice i lékařů je, aby místa, která jsou dočasným nedobrovolným domovem dětí, byla pro ně přívětivá a přátelská. Díky významné a vysoce záslužné iniciativě vedoucí lékařky oddělení MUDr. Tatiány Gvozdiakové a velmi vzácné vstřícnosti a aktivitě vedení Základní umělecké školy v Rýmařově se místnosti s vysokými stropy změnily v barevné světy pod mořskou hladinou, v trávě a ve vzduchu, v nichž se objevují i dětem důvěrně známé pohádkové postavičky. O výzdobu se na základě návrhů a pod vedením učitelky Mgr. Martiny Kohoutkové za-

si mohou hrát se spoustou hraček, větší děti mohou používat počítač včetně přístupu na internet, za pěkného počasí si mohou hrát venku, stále pod pečlivým a starostli-

MUDr. Gvozdiaková (první zleva), vrchní sestra Zlámalová (druhá zleva), Mgr. Taufer (třetí zleva), žákyně výtvarného oboru ZUŠ s učitelkou Mgr. Kohoutkovou (druhá zprava).

Foto: Ing. Miloslav Marek

Aktuálně z města

Radní schválili organizační řád městského úřadu

Rada města Rýmařova zasedla ke 13. jednání v pondělí 16. června a přijala celkem devětačtyřicet usnesení, z toho čtyřiačtyřicet mělo charakter doporučení pro jednání zastupitelstva města. Převážnou část usnesení tvořily majetkové a bytové záležitosti.

Radní vzali na vědomí aktualizaci kalendáře celoměstských akcí na II. pololetí roku 2003. Ten byl uveřejněn také v minulém vydání Rýmařovského horizontu. V kalendáři byla upřesněna data a do-

plněny akce, které se připravují na území našeho města do konce roku 2003.

Rada schválila organizační řád Městského úřadu Rýmařov. Dosud se městský úřad řídil platným organizačním řádem, který byl schválen 3. dubna 2000 a od té doby doznal ve své věcné náplni řadu změn - například zapracování zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, o provozním, pracovním a podpisovém řádu. Cílem nového organizačního řádu je vystih-

nout současný stav, ve kterém se promítají změny v činnosti městského úřadu, které nastaly po 1. lednu 2003, kdy vstoupil v platnost zákon 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. Současně reviduje pracovní náplně jednotlivých odborů, oddělení a městské policie a znázorňuje aktualizované organizační schéma orgánů města Rýmařova včetně počtu zaměstnanců a nově vzniklých odborů. JiKo

Zastupitelé schválili mimo jiné prodej plynovodů a přípojek

Zastupitelé města Rýmařova přijali na šestém zasedání, které se uskutečnilo ve čtvrtek 26. června v malém sále Střediska volného času, 52 usnesení. Zastupitelstvo vzalo na vědomí zprávu o stavu školství ve městě a schválilo návrh změn do roku 2006. Podrobnější informace ze zprávy o stavu školství budou uveřejněny v příštím vydání. Zastupitelé dále vzali na vědomí informaci o činnosti finančního výboru včetně doporučení ve vztahu ke společnostem Městské služby Rýmařov, s.r.o., Byterm Rýmařov, příspěvková organizace a Nemocnice s.r.o. Rýmařov, vůči společnosti Teplo Rýmařov, s.r.o. nebylo vydáno žádné doporučení.

Na programu jednání zastupitelstva města byl rozsáhlý blok majetkových záležitostí týkajících se záměrů prodeje, vlastních prodejů nemovitostí a dalších majetkových záležitostí.

Zastupitelé schválili prodej plynárenského zařízení na území města Severomoravské plynárenské a.s. s tím, že město nabídlo pomoc občanům a zajistilo i společný prodej částí plynovodů, jež jsou v jejich vlastnictví, takže prodejní cena ve výši takřka 1,1 mil. Kč zahrnuje jak veřejnou část sítě cca (604 tis. Kč), tak i části plynovodů ve vlastnictví občanů (457 tis. Kč). Důležitá jsou usnesení týkající se vyvázání zástav za úvěr p. Cimera a firmy Sortie. s.r.o. V obou případech intenzivní jednání vedení města směřuje k zajištění návratnosti finančních prostředků, jejichž vynaložení je nutné k vyvázání zástav městského majetku na nesplacené úvěry poskytnuté bankami těmto firmám. Závažné je i usnesení v záležitosti soudního sporu RNDr. Kajarranise s městem ve věci podílového spoluvlastnictví k nemovitosti

Radniční ul. č. 8. Jedná se vesměs o složité majetkové a právní záležitosti, s usneseními mají občané možnost se seznámit na úřední desce, v případě bližšího zájmu pak přímo na radnici. Předmětem jednání byly i změny účelu čerpání rozpočtu města ve vztahu k Nemocnici s.r.o. a bylo rozhodnuto, že namísto navýšení základního kapitálu společnosti bude rozpočtem předpokládána částka 1,5 mil. Kč čerpána jako podíl na vyrovnání provozní ztráty nevýdělečných provozů nemocnice v zájmu uchování celého spektra služeb nemocnice. V důsledku pravidel stanovených zákonem o daní z přidané hodnoty bylo rozhodnuto o založení dceřinné společnosti Nemocnice s.r.o., která bude provozovat bufet a závodní jídelnu. Zastupitelé uložili radě města zabývat se podněty MUDr. Horáka ohledně zabezpečení a financování výkonů

v souvislosti s poskytováním první pomoci na dětském a interním oddělení. Tyto podněty doporučují důrazně využít při jednání se zástupci krajského úřadu.

Starosta města Ing. Klouda informoval zastupitele o trvajícím složitě situaci ve společnosti VaK Bruntál, a.s. a zastupitelé přijali usnesení směřující k možnosti řešení na základě právnícké a ekonomické analýzy situace. Zastupitelstvo schválilo uzavření Veřejnoprávní smlouvy mezi městem Rýmařov a obcí Tvrdkov o zajišťování výkonu působnosti podle zákona o obecní policii.

Zastupitelé také schválili vstup města Rýmařova do Honebního společenstva Rýmařov - Strálek zahrnující jižní stranu Rýmařova a Ondřejov v zájmu možnosti lépe ovlivňovat nájemníka honitby a hospodaření v honitbě. JiKo

Přístupová komunikace od Olomouce a další silnice v havarijním stavu budou opraveny

Stav komunikací na Rýmařovsku se v brzké dobělepší, přislíbili shodně hejtmani Moravskoslezského a Olomouckého kraje Ing. Evžen Tošenovský a Ing. Jan Březina.

Sdružení obcí Rýmařovska požádalo hejtmana Moravskoslezského kraje Ing. Evžena Tošenovského o řešení špatného stavu pozemních komunikací v regionu Rýmařovsko. Na základě

sdělení náměstka hejtmana kraje Ing. Zdislava Wantuly si je Moravskoslezský kraj vědom nevyhovujícího stavu vozovky II. a III. tříd na Rýmařovsku závady se ve značně míře projevují zejména po letošní zimě. Z toho důvodu byl zpracován materiál, který mapuje tyto škody mj. rovněž na Rýmařovsku. Zde škody tvoří jeden z nejvyšších podílů v kraji. V návaznosti na tato zjištění probíhá schvalovací proces v orgánech kraje na posílení finančních prostředků k sanaci části těchto zjištěných úseků ve špatném až havarijním stavu.

Podle Wantuly by se mělo ještě v letošním roce přistoupit k opravám komunikací v úseku Rýmařov - Břidličná v návaznosti na úsek Břidličná - Valšov, který je téměř hotov a vyžádá si investice v celkové výši 3 mil. Kč. Opravena by měla být komunikace Malá Morávka - Hvězda v částce 2,6 mil. Kč. Kraj přistoupí ještě v letošním roce také k opravě vozovky na ulici Bartákové v Rýmařově. S předpokládanou realizací se počítá v měsíci červenci, náklady si vyžádají 2,5 mil. Kč. S opravou komunikace se letos také počítá v úseku Horní Město - Tvrdkov udržovacím nátěrem ve výši 0,8 mil. Kč.

Pokud se týče zmíněné silnice v úseku Rýmařov - hranice okresu Olomouc, k danému problému konstatoval náměstek Zdislav Wantula, že je vozovka podélně i příčně prolámaná a vykazovala v některých úsecích značné množství výtluků a rozpadů obrusné vrstvy. Jedná se o penetrační

úpravu, na kterou v letech 1995 - 96 byla položena podkladní vrstva asfaltobetonovou směsí (ABS). Byla zde již provedena oprava výtluků obalovanou směsí a turbomechanismem v rámci běžné údržby. Oprava této komunikace je obsažena v zásobníku souvislé údržby silnic II. a III. třídy s předpokladem realizace v roce 2004, tedy nikoliv v roce 2007, jak bylo v nedávné době avizováno.

Ve špatném stavu je rovněž silnice v úseku Rýmařov - Janovice. V současné době prochází výstavbou kanalizace a oprava této komunikace bude zařazena podle náměstka Wantuly do plánu oprav pro rok 2004. Ze stejného důvodu byla odložena na příští rok oprava silnice v úseku Stará Ves - Anenská Huť.

Zbývající úseky silnic na Rýmařovsku budou v letošním roce opravovány v rámci běžné údržby střediskem Bruntál s respektováním limitu přidělených finančních prostředků.

Zástupci rýmařovské radnice se zúčastnili u úterý 24. června jednání s hejtmanem olomouckého kraje Ing. Janem Březinou. Podle starosty Ing. Petra Kloudy přislíbil hejtman řešení havarijního stavu silnic zejména v úseku Dlouhá Loučka - Valšovský Žleb, kde by měla být opravena komunikace a silniční mostky. S opravou počítá Olomoucký kraj v příštím roce 2004. Hejtman Březina sdělil, že by se měl vyřešit i vleklý problém podjezdu v obci Červenka, který trápí zejména vedení firem dopravní kamionovou dopravou, kdy řidiči musí objíždět tento úsek přes Šternberk. JiKo

Seznamujeme vás s jednotlivými odbory MěÚ Rýmařov

Odbor dopravy a silničního hospodářství

Vedoucí: Zdeněk Trojan
Telefon: 554 254 260
Počet pracovníků: 8

Působnost **odboru dopravy a silničního hospodářství** ve vztahu k občanům má charakter státní správy. Provádí zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o řidičské oprávnění a vydávání osvědčení profesní způsobilosti řidičů. Vykonává činnosti týkající se vydání, odebrání a vrácení řidičského oprávnění, řidičských průkazů a mezinárodních řidičských průkazů, jejich vydání, rozšíření, výměnu, provádění změn a také výpisy z evidenční karty řidiče. V oblasti registrace silničních vozidel provádí výdej dat

z registru, změnu údajů, trvalé a dočasné vyřazení, zápis a výmaz zástavního práva. Dále schvaluje technickou způsobilost vyrobených a dovezených vozidel, přestavbu silničních vozidel a uděluje oprávnění k provozování stanice měření emisí. Zajišťuje průběh odborné způsobilosti k provozování taxislužby a městské autobusové dopravy a ustanovuje podmínky k jejich provozování. Na úseku silničního hospodářství vyřizuje omezení a zvláštní užívání silnic II. a III. třídy nebo místních komunikací, dále

povolení k připojení nemovitostí i komunikací a povolování staveb silnic II. a III. třídy a místních komunikací a stanoví místní a přechodné úpravy provozu na komunikacích. Odbor dále zajišťuje výkon správního řízení a řeší přestupky na úseku dopravy. Odbor dopravy a silničního hospodářství zajišťuje svoji činnost ve správním území obce Rýmařov, Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Huzová, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov a Velká Štáhle.

Rozsah činnosti:**Úsek autoškol**

(základní právní předpis - zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

- provádí zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o řidičské oprávnění,
- vydává osvědčení profesní způsobilosti řidiče

Úsek evidence řidičů zajišťuje

(základní právní předpis - zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů)

- výpis z evidenční karty řidiče,
- vydání nových řidičských průkazů, po zkouškách nebo rozšíření řidičského oprávnění,
- výměnu řidičských průkazů, provádí změny v řidičském průkazu,
- výdej a výměna mezinárodního řidičského průkazu,
- vydání duplikátů řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu,
- výměnu řidičského průkazu vydaného cizím státem nebo státy EU,
- odebrání a vrácení řidičských oprávnění,
- vrácení řidičského průkazu ze zdravotních důvodů

Úsek registru vozidel

(základní právní předpis - zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích v platném znění a prováděcích předpisů výše uvedeného zákona)

- registruje silniční vozidla,
- vydává data z registru silničních vozidel,
- provádí zápis a výmaz zástavního práva,
- zajišťuje změny údajů v registru silničních vozidel,
- provádí trvalé a dočasné vyřazení vozidla z registru silničních vozidel,
- schvaluje technickou způsobilost jednotlivě vyrobeného a jednotlivě dovezeného silničního vozidla,
- uděluje oprávnění k provozování stanice měření emisí,
- přestavba silničního vozidla

Úsek taxislužby a MHD

(základní právní předpis - zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů a prováděcích vyhlášek)

- taxislužba - průkaz způsobilosti řidiče, přepravní podmínky provozování, přidělení a vystavení evidenčního čísla a odebrání způsobilosti řidiče pokud-li důvody pro jeho vydání,
- provozování městské autobusové dopravy

Úsek silničního hospodářství

(základní právní předpis - zákon č. 13/97 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a vyhl. č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, vyhl. č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, vyhl. č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích)

- omezení obecného užívání silnic II. a III. třídy nebo místních komunikací uzavírkami,
- zvláštní užívání silnic II. a III. třídy nebo místních komunikací,
- povolení k připojení sousedních nemovitostí i komunikací na silnici II. a III. třídy nebo místní komunikací,
- výjimka z činností v ochranném pásmu silnice II. a III. třídy,
- povolování staveb silnic II. a III. třídy a místních komunikací,
- stanovení místní a přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích,
- vydávání povolení k vyhrazenému parkování a k vjezdu na místní komunikaci

Úsek správního řízení - dopravní přestupky

(základní právní předpis - zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů)

- projednání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniami a přestupky proti občanskému soužití,
- projednání a zpracování podkladů pro rozhodnutí v přestupkovém řízení u dopravních přestupků,
- projednání přestupků v blokovém řízení,
- posuzování podaných odvolání, provádění úkonů souvisejících s odvoláním případně postoupení spisového materiálu odvolacímu orgánu,
- řízení o upuštění zbytku trestu zákazu řízení všech motorových vozidel,
- zpracování rozhodnutí o odnětí řidičského průkazu,
- výpisy pro pojišťovny o způsobu vyřízení přestupků

Zpracoval tajemník MěÚ Ing. Jiří Furik

Zubní prevence - důležitá součást životního stylu

Dnešní článek navazuje na předchozí vydání, ve kterém jsme čtenářům přinesli informace o zubní prevenci u rýmařovských dětí. Nedílnou součástí zubní prevence jsou preventivní zásahy a právě o nich přinášíme několik užitečných informací.

Preventivní zásahy lze rozdělit do několika kategorií

Protože je zubní kaz onemocnění v podstatě infekční způsoben bakteriemi, dlouho se uvažovalo o léčbě zubního kazu antibiotiky. Tato terapie je sice lákavá, účinná, člověka časově nezatežující (tak jako pravidelné čištění zubů), ale také životu nebezpečná. Konzumace antibiotik po delší dobu totiž zasahuje i jiné pochody v lidském těle. Ničí například bakteriální osídlení střev, kdy může dojít až k fatálnímu a terapeuticky nevládnutelným průjmům. Dlouhodobější podávání antibiotik vede také ke vzniku rezistence a tudíž k neúčinnosti léčby. Vědci se pokoušeli vyvinout očkovací vakcínu proti ústním streptokokům, podobně jako například proti tetanu, ale v současné době účinná vakcína neexistuje a naděje na úspěch je zatím malá. Je tedy evidentní, že na snadnou a časově nenáročnou ochranu před zubním kazem si budeme muset ještě počkat.

Zásahy dietetické jsou takové, které uzpůsobují složení potravy aktuálním poměrům v dutině ústní. Pokud člověk patří k jedincům se zvýšenou kazivostí zubů, je vhodné mu doporučit stravu pokud možno chudou na sacharidy a vyloučit lepkavé cukrovinky. Toto opatření lze ovšem vřele doporučit i lidem se zuby zdravými, kteří si je chtějí takové zachovat.

K fyziologickému samoočištění dochází při žvýkání potravy a dále pohyby jazyka dochází ke stírání zbytků potravy i zubního plaku. Tento pochod je podporován žvýkáním potravy tuhé konzistence, kde se uplatňuje zvýšený stírávací účinek potravy, ale i zvýšená sekrece slin. Sliny totiž obsahují látky nezbytně důležité pro vyživování zubní skloviny. Stomatologové ji proto porovnávají s krví v krevním oběhu.

Proces přestavby skloviny je dynamický proces, který je podporován i alkalickým pH dutiny ústní. Alkalické látky zodpovědné za udržování pH ústní dutiny obsahují rovněž sliny. Ke zvýšené produkci slin a tedy ke zvýšené ochraně chrupu vede i **žvýkání žvýkaček bez cukru**. Ovšem tento účinek nemůže odstranit plak z mezizubních prostor a z prostor mezi zubem a dásní.

Přestavba zubní skloviny je nekonečný proces. Vyžaduje již výše zmíněné alkalické pH a dostatek fluoru. V padesátých letech se dělaly pokusy s fluorizací pitné vody a později dostávaly děti na základních školách fluorové tablety. V následujících letech došlo ke dramatickému úbytku onemocnění zubů. Dnes jsou již samozřejmostí zubní pasty s fluorem a ke zvýšení přívodu fluoru do organismu lze doporučit pití minerálních vod s fluorem.

Posledním, leč **nejdůležitějším způsobem prevence, je dostatečná zubní hygiena, při níž dochází k mechanickému odstraňování zubního plaku. Neexistuje způsob, jak tuto očistu nahradit.** Dentální hygienu provádíme několika způsoby. Každému známé je čištění zubů pomocí zubního kartáčku. Zubní kartáček musí splňovat určitá kritéria. Na základě doporučení ošetřujícího stomatologa používáme kartáček měkký nebo středně tvrdý - medium. Tvrdý kartáček nelze doporučit, protože při čištění poškozují okolní tkáň. Je třeba zdůraznit, že **dentální hygienu provádíme i u malých dětí bezprostředně po prožvýání prvního zubu.** Zubní kartáček musí mít zaoblené špičky.

To ovšem při nákupu těžko bez lupy poznáme. Lze se však spolehnout, že až na některé výjimky jsou dnešní kartáčky zaoblené všechny. Výše uvedená kritéria splňují dnes téměř všechny kartáčky bez

rozdílu ceny, takže není potřeba kupovat nejdražší kartáčky.

Samotné čištění provádíme po jednotlivých zubech nebo dle velikosti kartáčku po skupinách zubů ze všech stran 5 - 10 malými vibračními pohyby. Čištění stíráním od shora dolů lze doporučit pouze pro malé děti, neboť u dospělých nemá patřičný efekt. Čištění celého chrupu by mělo trvat asi 3 - 5 minut. Čištění je vhodné opakovat po každém jídle. Nezbytné je však alespoň **dvakrát denně**. Životnost kartáčku je 1 - 2 měsíce. Při delším používání je již hodně infikován zubní mikroflórou. Je žádoucí, aby byl při osychání kartáček umístěn ve svislé poloze, protože jinak opět dochází ke zmožení bakterií ve vlákněch kartáčku.

Je třeba také ošetřovat i mezizubní prostory a prostory překryté dásní. Mezizubní prostory můžeme čistit mezizubním kartáčkem. Ten se však doporučuje u starších dospělých, kteří již mají mezi zuby větší mezery. U mladších lidí je vhodná dentální nit. Nití také odstraňuje zubní plak z paradentálních prostorů, kam se mezizubní kartáček nedostane. Proto jedinec používající mezizubní kartáček musí zároveň používat i dentální nit a nikoli naopak. Dentální nit musí být vhodná.

Čištění můžeme provádět dvěma způsoby. Při prvním navineme asi 20 cm dlouhou nit na ukazovák, uprostřed necháme takový úsek, abychom se dobře dostali mezi zuby. Při čištění nit postupně přetáčíme na jeden a druhý prst, tak abychom si nečistili celý chrup jedním místem niti. Při druhém způsobu svážeme obdobnou délku nitě do smyčky a při čištění opět měníme část nitě, kterou používáme. Nit můžeme oplachovat a případné kousky potravy vyplivneme. *JiKo*

Senioři oslavili spolu s rýmařovskou Diakonií 10 let od jejího založení

V pátek 20. června se uskutečnily v koncertním sále Základní umělecké školy oslavy desetiletého působení střediska Diakonie Československé církve evangelické (ČCE) v Rýmařově.

Je známo, že s prodlužujícím se věkem stoupá počet chronických onemocnění, invalidita, nesamostatnost, nesoběstačnost a závislost na druhé osobě. To intenzivně pociťovali lidé na Rýmařovsku až do roku 1993, kdy paní Ludmila Vavrečková založila Středisko domácí péče Diakonie ČCE v Rýmařově.

Připomeňme si, že posláním střediska je pomáhat jednotlivci, rodině nebo

skupinám dosáhnout nebo udržet stav tělesného, duševního a sociálního zdraví, pohody a souladu s daným prostředím. Dále podporovat soběstačnost člověka v péči o sebe sama.

„*Diakonie v rozvoji péče o seniory sleduje dvě základní tendence, první je umožnění klientům aktivní stáří, druhou pak vytvářet takové podmínky, aby s jejich pomocí žili klienti plnohodnotný život ve vlastních domácnostech. Snaží se uplatňovat nové programy péče o seniory, které zahrnují účelové činnosti, navrhuje aktivity, které by činily jejich životy smysluplnějšími,*“ řekla v úvodu ředitelka střediska Diakonie Marcela Staňková.

Mezi hlavní druhy činnosti střediska Diakonie patří ošetrovatelská a pečovatelská péče, denní stacionář, kavárnička pro seniory, půjčovna kompenzačních pomůcek a provádění suché pedikúry.

„*Zaměstnanci Diakonie však mají další konkrétní aktivity, kterými jsou například praní a žehlení prádla, nákupy, pomoc s udržováním domácnosti, nutné pochůzky, dovážky obědů a ohřívání hotových jídel, péče o rostliny, osobní asistence, pedikúra, donáška léků, úprava lůžka, mytí vlasů, polohování a oblékání, koupání a sprchování, péče o ústní dutinu, pomoc při jídle, svlékání a ukládání na lož, doprovod klienta na různá vyšetření a ošetření,*“ doplnila dále ředitelka Staňková a uvedla, že jejím přáním je, aby toto zařízení bylo otevřeno vůči vnější a vnitřní komunitě a s ní i propojeno společensko kulturními aktivitami. Připomenula také významné akce, které se pod záštitou Diakonie stávají takřka tradicí a vyslovila poděkování všem, kdo se aktivně podílí na nelehkém úkolu vybudování Domova odpočinku ve stáří v Dolní Moravici, především dobrovolníkům, podnikatelům a všem sympatizantům. Personálu Diakonie a jejímu představenstvu byl předán symbolický dárek, který pro ně vyrobily děti z mateřské

školy na ulici 1. máje. Bylo jim vysloveno poděkování za jejich potřebnou a záslužnou činnost. Bohoslužbu, která následovala, sloužil Miloš Vavrečka - bývalý kazatel Českobratrské církve evangelické.

Součástí oslav desátého výročí vzniku rýmařovské Diakonie byl i kulturní program, ve kterém se představily děti souboru Zvoneček Základní školy z Karlovy Studánky, děti Mateřské školy na ulici 1. máje, žáci Základní umělecké školy, alternativní rocková skupina Siberia a Chrámový sbor sv. Michaela v Rýmařově.

Závěr oslav pak vyvrcholil příjemně stráveným večerem u tábora u opékáním selátka při harmonice v penzionu Relaxa ve Žďárském Potoce.

Oslav desátého výročí vzniku rýmařovského střediska Diakonie se zúčastnili významní hosté: Mgr. Pavel Vychopen, ředitel Diakonie - ústředí Praha, Jiří Hofman - náměstek ministra práce a sociálních věcí, senátor Rostislav Harazin, starosta Dolní Moravice Ladislav Velebný, Ing. Petr Klouda, starosta města Rýmařova a za Radu církví Pavel Pistor.

Vedení Diakonie touto cestou děkuje všem dobrovolníkům za pomoc při přípravě oslav, panu Juráňovi za poskytnutí mikrobuse a Ivanu Sigmundovi za ozvučení sálu. *JiKo*

Jaký osud čeká Evropské informační středisko v Rýmařově?

Prvního dubna bylo v Rýmařově v budově SSOŠ Prima slavnostně otevřeno nové Evropské informační středisko (EIS) pro region Rýmařovsko. Otevření se zúčastnili zástupci Moravskoslezského kraje, delegace Ministerstva zahraničních věcí ČR, komise Evropské unie a další významní hosté.

Středisko řídí Rada EIS, v jejímž čele je krajský zástupitel a zároveň starosta obce Dolní Moravice Ladislav

Velebný. Od zahájení činnosti EIS navštívilo středisko 108 osob, s největší návštěvností těsně před Referendem o přistoupení České republiky do Evropské unie.

Bylo zorganizováno několik akcí a besed se členy zástupců Evropské unie z Prahy a kraje, s učiteli středních škol, s pracovníky městských a obecních úřadů, s absolventkou studií mezinárodních vztahů Ritou Barbosa di Castro a další. Středisko

uspořádalo i Den Evropy s vlastním programem na rýmařovském náměstí. Studenti Primy rozdali občanům města a organizacím více než tři tisíčky letáků týkajících se Evropské unie.

Vzhledem k nedostatku finančních prostředků na další činnost Evropského informačního střediska v Rýmařově bylo požádáno o dotaci Sdružení obcí Rýmařovska. Nyní středisko čeká na vyjádření. Do na-

šeho vstupu do Evropské unie by mohlo EIS fungovat alespoň v omezené míře, ovšem je to podmíněno tím, zda se najdou finanční prostředky.

Nebyla by škoda nechat zaniknout tolik lidské práce, času, úsilí a materiálního zajištění Evropského informačního střediska?! Vždyť jsem vyslovliv své „ANO“ Evropě, tak proč se zde nedozvědět ještě více?

Hana Čoupková, pracovnice EIS

Mateřská škola na ulici 1. máje informuje

Školka oslavila třicet let

Jak dopadla oslava třiceti let mateřské školy na ulici 1. máje? Myslím si, že dobře. Všechny děti se na tento den těšily, mnohé nemohly dospát rána. Děti se svými učitelkami připravily pro diváky pěknou podívanou a citový zážitek. Také školáci, kteří připravili a oprášili svá dávná vystoupení, nezůstali pozadu. A ti nejstarší rovněž. Všem, kteří se na zdárném průběhu naší akademie podíleli, patří veliké poděkování.

Ve čtvrtek 26. června jsme se slavnostně rozloučili s našimi předškoláky, kteří zasednou 1. září poprvé do školních lavic. Loučení nebylo smutné pro děti, ale pro paní učitelky ano. Když začneme srovnávat, jaké ty děti byly na začátku školního

Předškoláci se loučí

roku a jaké odcházejí do školy - připravené, sebevědomé, citlivé a plně očekávání. Aby se jim z mateřské školy odcházelo veseleji, tak si poslední den zatanečili, zasoutěžily při estrádním vystoupení divadla Zlatý klíč. Všem dětem přejeme šťastné

vykročení do další etapy jejich života.

Z mateřské školy na ulici 1. máje zdraví všechny své děti paní učitelky, kuchařky i uklízečky.

Mějte se krásně a užívejte si prázdninovou pohodu.

Co je to předškolní vzdělávání?

Mnohý z nás to třeba neví. Myslí si, děti si chodí do školy jen hrát a učitelka je hlídá. Ale to není pravda.

Předškolní vzdělávání představuje počáteční stupeň veřejného vzdělávání organizovaného a řízeného požadavky a pokyny MŠMT.

Vzdělávání poskytované mateřskou školou se v mnohém liší od vzdělávání poskytovaného školou základní. Předškolní vzdělávání se přizpůsobuje vývojovým, sociálním a emocionálním potřebám dětí a dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Každé dítě je zpravidla schopno se rozvíjet a spontánně učit. V přirozeném prostředí rodiny tomu tak většinou také je. Zejména v předškolním věku dítěte, je to právě rodina, která je v této roli nezastupitelná. Zkušenosti však ukazují, že dnešní rodina není vždy schopná zajistit plnou škálu podnětů k rozvoji dítěte. Mateřská škola představuje jednu z možností, jak doplnit rodinnou výchovu (začlenění dětí do kolektivu, získávání kamarádů, seznamovat se s jinými lidmi.). Pro předškolní období je nutné, aby vzdělávání bylo vždy vázáno jak k obecným potřebám daným věkem, tak k indivi-

duálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Předškolní vzdělávání zasahuje celou osobnost dítěte. Děti se učí na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností.

Vzdělávací činnosti jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, vycházejících z jeho samostatné činnosti a individuální volby, z dětské zvědavosti a potřeby objevovat. Veškeré aktivity obsahují prvky hry a tvořivosti, podněcují radost z učení, zájem dítěte poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládnout dovednosti, a tak přispívají k rozvoji schopností dítěte porozumět sobě i všem, kteří jej obklopují. Předškolní vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou. Vzdělávání v mateřské škole smysluplně obohacuje denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let. Čas prožitý v mateřské škole by měl být pro dítě radostný, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých základů do života i vzdělávání. Nejde o to, abychom naplňovali dětskou mysl, ale v první řadě o to, probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže. To

je shrnutí z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. A nyní, jak to vypadá v praxi?

Za dva měsíce nastoupí nové děti do školky, paní učitelky se na ně těší a s radostí je přivítají. Děti se ve školce nemusí bát, vždyť paní učitelka je pro ně druhá máma. Poznává, co děti trápí, co potřebují. Respektuje jejich potřeby a přání. Učí je samostatnosti, komunikaci mezi sebou, dodržovat určitá pravidla. Děti si mohou samostatně zvolit, jak projíždí ráno ve školce, co si vytvoří a s kým nebo s čím si budou hrát. Samozřejmě paní učitelka musí být dobrý pozorovatel a organizátor. Umí dětem nabídnout i jiné činnosti, např. vyprávění si pohádek, jejich hraní, výroba loutek, zpívání písniček, recitace básniček, cvičení a mnoho dalších aktivit. Děti se učí respektovat jeden druhého, umět si poradit s problémem, vyřešit jej.

Proto přejí novým dětem, aby se jim v jejich školce líbilo, rodiče prosím, aby je nestrášili ale učili je mít školku rády a mít důvěru v paní učitelku. Vždyť to, co potřebuji znát k životu, jsem se naučil v mateřské škole. To jsou slova spisovatele Roberta Fulghuma a myslím si, že měl pravdu.

Krásné prázdniny přeje Evženie Resnerová

Gymnazisté sjížděli Vltavu, Lužnici a Nežárku

Studenti třetího ročníku čtyřletého gymnázia, septimy a následně studenti tercie se zúčastnili vodáckého kurzu v jižních Čechách. Obě skupiny byly ubytovány v kempu v Soběslavi a odtud vyjžděly na Lužnici, Vltavu a Nežárku. Gymnazisté navštívili Český Krumlov, Tábor a Telč. Vodácký kurz jim přinesl mnoho krásných zážitků, upevnil jejich vzájemná přátelství, ale přinesl také nové poznatky a zkušenosti například v tom, jak se ovládá kanoe na řece, kde sedí háček a kde zadák. Byla nutná souhra jednotlivých posádek, které se nejednou převrátily dnem vzhůru - jak se lidově říká mezi vodáky - „udělaly se“. Terciáni projeli desetikilometrový úsek po Lu-

žnici a dvaadvacet kilometrů po Vltavě, na které je mimo jiné zastihla velká bouře s krupobitím. Než se dostali ke břehu, byli všichni promočeni a dotlučeni od ledových krup. Přesto to byl pro všechny velký zážitek, zvláště poslední den, kdy se uskutečnilo pasování na vodáka. To spočívalo v tom, že všichni dostali speciální vodácký pokrm složený z marmelády, hořčice a kečupu, pomazánky byly říčním bahnem a pádem pak byli postrčeni do vody. To je zocelilo natolik, že se vrátili všichni jako stateční a ostřílení vodáci. Domů si přivezli spoustu pěkných zážitků a tato nová tradice rýmařovského gymnázia bude, podle tvrzení profesorů, pokračovat. *Jiko*

Foto: archiv Gymnázia Rýmařov

NAŠE LISTÁRNA

Otevřený dopis studentům gymnázia

Studenti a studentky místního gymnázia. Po delším zvažování jsem se rozhodla zvolit formu otevřeného dopisu k tomu, abych vám vyjádřila svůj obdiv a poděkování zároveň.

Komise krajského kontrolního orgánu mi v pátek 20.6. 2003 sdělila, že jste podali uvedenému orgánu petici, která se vyjadřuje mimo jiné k mé práci na místním gymnáziu. Přiznám se, že jsem byla uvedeným sdělením nejprve poněkud zaskočena, ale posléze převládá pocit radosti a také hrdosti. Hrdosti na to, že má snaha učit vás kriticky přemýšlet o věcech a událostech a kultivovaně se k nim vyjadřovat, nevyzněla naprázdno.

Je mi trochu nepřijemné, že se vše týká zrovna mé osoby, ale vezmu-li to z obecného hlediska, pak jste projevíli to, co se dá nazvat aktivní společensko-politickou participací v mikroklimatu gymnázia.

Beru to zároveň jako optimistický výhled do budoucnosti, kdy právě vy budete generací, která

by se měla aktivně zapojovat do řízení společenských procesů a podílet se na vypořádání s řadou negativních a problémových situací.

Chtěla bych vám ještě připomenout, že ne každá (byť oprávněná) aktivita přináší okamžité řešení problémů. To by vás však nemělo odradit. Jsme na začátku dlouhého procesu budování demokratické společnosti a nemáme žádný „recept“ jak postupovat. Jestliže však nebudeme lhostejní k negativním jevům, podvodům, lži, manipulaci s fakty, zastrasování, pak je to první krok k jejich likvidaci. Takováto cesta není nikdy snadná ani její protagonisté nejsou oslavováni, ale přesto, dříve či později, přináší pokrok. Z výuky víte, že je rozdíl mezi právními a morálními normami. Je řada případů, kdy z hlediska práva je vše v pořádku, ale z hlediska morálky nikoli. Berte tedy vzniklou situaci jako typický příklad: z hlediska právního je postup ředitelky gymnázia zcela v pořádku. Pracovní smlouva na dobu určitou

přesně vymezuje postup a ten paní ředitelka dodržela. Z hlediska morálního je pak situace jiná. Chtěla bych ještě jednou ocenit váš přístup, a to především ve srovnání s přístupem mých kolegů učitelů. S výjimkou několika málo kolegů, nedokázali ostatní svůj postoj vyjádřit přímo a otevřeně, ačkoli jsem od nich slyšela stejná vyjádření jako od vás, studentů. Byla bych ráda, kdybyste se na tuto skutečnost pokusili pohlédnout nikoli s odsouzením, ale s tolerancí. Každý se musíme učit komunikovat přímo a otevřeně, a protože naše společnost na to nebyla řadu let zvyklá, měli bychom dát možnost jak mým kolegům učitelům, tak i ostatním lidem, aby se to postupně naučili. Považuji v této souvislosti za velmi potěšující, že řada studentů již „přerostla“ své učitele.

Dovolte mi, abych vám všem touto cestou popřála nejen příjemné prázdniny, ale také úspěšné roky dalšího studia. *PhDr. Jitka Vaculová, CSČ*

Nešťastník narazil hlavou do betonového pilíře

Trestní stíhání bylo zahájeno proti 35letému muži z Horního Města pro trestný čin úmyslného ublížení na zdraví. Muž se jej podle obvinění dopustil tím, že 1. ledna 2003 jednu hodinu po půlnoci zapříčinil zranění 21letého muže z Jeseníku, který byl v podnapilém stavu. Důsledkem úmyslného postrčení obviněným poškozený muž upadnul a hlavou narazil do betonového pilíře. Nárazem mu byla způsobena tříštivá zlomenina čelní kosti s dobou léčení jeden měsíc.

Nezjištěné vozidlo narazilo do závoje podniku v Břidličné

Třiačtyřicetiletý řidič v úterý 17. června bezpečně nezajistil nákladní vozidlo Volvo s návěsem poté, co zastavil na mírném kopci před vjezdem do firmy v Břidličné. Od vozidla se vzdálil, to se vzápětí rozjelo a narazilo přední částí do kovové závoje. Při nárazu nákladního vozidla do závoje došlo k jejímu ohnutí. Při nehodě nebyl naštěstí nikdo zraněn. Technická závada jako příčina dopravní nehody nebyla zjištěna. Na nákladním vozidle nevznikla žádná škoda. Škoda na závoje byla vyčíslena přibližnou částkou 10 000 Kč.

Pachatelé zneužili důvěry starších občanů

V úterý 17. června došlo hned ke dvěma krádežím, kdy neznámí pachatelé využili důvěry starších občanů ve svůj prospěch. **Znovu touto cestou upozorňujeme občany, především pak seniory, aby důkladně**

zvážili každé vpuštění cizí osoby do svého bytu. V poslední době je zaznamenána celá řada trestných činů páchaných právě na starších lidech.

V průběhu dopoledne, přibližně okolo 11.00 hodin, se v obci Horní Město dosud neznámí pachatelé - muž a žena (podle výpovědi poškozené, se jednalo o muže a ženu romské národnosti) snažili přesvědčit 73letou majitelku rodinného domu, že při slosování vyhrála první cenu za nákup příkrývek. Poškozená je na základě těchto tvrzení vpusťla dovnitř. Údajní prodejci přinesli s sebou sadu nádobí, příborů a deku s polštářem. Žena se snažila zabavit majitelku ukázkou zboží. V době, kdy majitelka vařila podezřelým kávu, muž využil její nepozornosti a vstoupil do obývacího pokoje. Zde prohledal zásuvky obývací stěny a odcizil finanční částku 23 500 Kč. Oba podezřelí pak společně odešli z domu ještě před zjištěním krádeže. Podle svědků pachatelé odjeli ve vozidle BMW černé barvy. Podobný případ se odehrál také ve Vrbně pod Pradědem, kde fingovaným způsobem odcizil muž a žena třiasedmdesátiletému muži hotovost 22 000 Kč. Podle svědků pachatelé odjeli rovněž ve vozidle BMW černé barvy.

Vloupal se do rodinného domu v Rýmařově

V průběhu noci ze 17. na 18. 6. 2003 vnikl přes dveře garáže na ulici Podolská v Rýmařově dosud neznámý pachatel do rodinného domu 45letého majitele. Odcizil zde kabelku, ve které byly osobní doklady,

platební karta a peněženka s finanční hotovostí 14 700 Kč, dále neznámý lapka odcizil mobilní telefon, videokameru, digitální fotoaparát, dva černé koženkové kufříky a koženou kabelku s poznámkovým blokem. Pachatel tak majiteli způsobil celkovou škodu za téměř 56 000 Kč.

Vpotoce Sítka v Huzové uhynuly ryby

Dosud z nezjištěných příčin došlo ve dnech od 14. do 15. června v potoce Sítka v Huzové k úhynu neurčeného množství ryb ve délce více jak jeden kilometr. Důvodem bylo znečištění vody dosud nezjištěnou látkou. Odebrané vzorky vody budou zaslány na chemickou expertizu a vzorky uhynulých ryb budou zaslány na veterinární vyšetření ke zjištění příčiny úhynu. Škoda bude vyčíslena místní organizací Českého rybářského svazu dodatečně.

Vloupal se do nápojového automatu v rýmařovské nemocnici

Dosud neznámý pachatel vypáčil v průběhu soboty 14. června na scho-dišti v mezipatře nemocnice v Rýmařově plechová dvířka nápojového automatu, a poté z něj odcizil kovový zásobník s finanční hotovostí ve výši 1 500 Kč.

Ohlédla se a narazila do dřevěné ohrady

Lehké zranění utrpěla v neděli 15. června řidička Škody Felicia, která se nevěnovala řízení a havarovala mezi Rýmařovem a Malou Štáhlí. Dopravní nehoda se odehrála

kolem poledne, kdy se devětadvacetiletá řidička ohlédla na zadní sedadlo, aby zkontrolovala své dítě. Přitom vjela do pravotočivé zatáčky, kterou nezvládla, sjela mimo komunikaci, kde narazila do dřevěného oplocení pastviny. Řidička si při nehodě poranila páteř, její dvouleté dítě a devětadvacetiletý spolujezdec utrpěli pohmožděninny a odřeniny. Škoda na Felicii dosáhla výše 100 tisíc korun, na dřevěném ohradníku byla škoda vyčíslena na pětistovku.

Před auto mu vběhla srna

K další nehodě, tentokrát s lesní zvěří, došlo ve středu 18. června ve 20.00 hodin. Mezi obcemi Rýmařov a Ondřejov vběhla jedena-padesátiletému řidiči do jízdní dráhy srna. Ta po nárazu vozidla na místě uhynula. Při nehodě nedošlo ke zranění osob a hmotná škoda na vozidle dosáhla 20 000 Kč.

Z nákladáku vypadla deska a zasáhla protijedoucí vozidlo

Dosud nezjištěnému řidiči nákladního vozidla spadl při průjezdu pravotočivou zatáčkou ve Velké Štáhlí z ložné plochy kousek desky, který zasáhl protijedoucí vozidlo Škoda 120 osmačtyřicetileté majitelky z Rýmařova. Nehoda se odehrála ve středu 25. června ve 14.00 hodin. Motoristka naštěstí zraněna nebyla, na škodovce však vznikla hmotná škoda za 5 000 Kč. Podezřelý řidič nákladního vozidla z místa nehody ujel a věc neoznámil.

Z podkladů tiskové mluvčí Policie ČR npor. Mgr. Lucie Krašteničová, zpracoval JiKo

Student rýmařovského gymnázia obdržel ocenění z rukou hejtmana kraje jako jediný student z bývalého okresu Bruntál

V pondělí 23. června bylo v zasedací síni zastupitelstva kraje slavnostně předáno ocenění nejúspěšnějším studentům kraje. Oceněno bylo celkem 25 žáků středních a speciálních škol, kteří převzali z rukou hejtmana kraje Ing. Evžena Tošenovského nejen poděkování za úsilí, které vkládají do svého studia, ale také batoh plný drobných dáreků a upomínkových předmětů kraje. Slavnostního předávání se zúčastnily také PhDr. Jaroslava Wenigerová, náměstkyně hejtmana a JUDr. Eva Kafkaová, ředitelka krajského úřadu.

Mezi vybranými kandidáty byl také student rýmařovského gymnázia Radek Ocelák, který ocenění obdržel za výborné studijní výsledky a úspěšnou reprezentaci školy v okresních kolech matematické olympiády a olympiády z fyziky, kde obsadil 1. místo v okresních kolech, a především za druhé místo v krajském kole

olympiády z českého jazyka.

Ocenění převzala za úspěšného studenta jeho maminka Eva Oceláková spolu s Radkovou učitelkou Jaroslavou Slavičínskou. Radek se v té době zúčastnil celostátního kola v olympiádě českého jazyka na týdenním táboře ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve Stráži nad Nežárkou, kde soutěžil a získával další vědomosti a zkušenosti pod vedením nejvýznamnějších odborníků z Akademie věd České republiky.

Je potřeba dodat, že z bývalého okresu Bruntál byl na krajské ocenění vybrán jediný student - Radek Ocelák.

O rozhovor na téma úspěchy oceněného studenta Radka Oceláka jsme požádali profesorku rýmařovského gymnázia a učitelku jazyka českého Mgr. Jaroslavu Slavičínskou, která nese významný podíl na jeho úspěších.

JiKo

Hejtmán Moravskoslezského kraje Evžen Tošenovský a náměstkyně hejtmana pro školství PhDr. Jaroslava Wenigerová předávají ocenění pro Radka Oceláka jeho mamince. Foto: Jaroslava Slavičínská

rozhovor

Jak se díváte vy, paní profesorko, na úspěchy Radka Oceláka a co jim předcházelo?

Dosud posledním Radkovým úspěchem, na jehož základě získal ocenění krajského úřadu, bylo 2. místo v krajském kole olympiády českého jazyka. Uskutečnila se v dubnu v Novém Jičíně. Cestovali jsme autobusem brzy ráno, abychom stihli zahájení soutěže v devět hodin. Čas při cestě autobusem byl využit smysluplně. Radek je velmi zvědavý. Celou cestu jsme probírali různé možnosti gramatických chytáků a záłudností, které by se mohly na olympiádě vyskytnout. Zopakovali jsme vlastně celou gramatiku a literaturu. Podle mého názoru je však Radek velmi samostatný a většinu učiva nastuduje sám, takže učitele ani moc nepotřebuje.

Jak probíhala vlastní soutěž?

Olympiáda se uskutečnila ve velkém

sále krajského pedagogického centra. Zúčastnilo se jí velké množství studentů, kteří pochopitelně všichni toužili po tom, aby se dobře umístili. Věděla jsem, že Radek chce dosáhnout předního umístění. Potom by se mu otevřela cesta na celostátní soustředění do Stráže nad Nežárkou, byla to pro něj velká motivace. Při soutěžích bývá velmi klidný. Pedagogové, kteří své svěřence doprovázeli, museli odejít, aby nemohli ovlivňovat své žáky, případně jim napovídat. Vzhledem k tomu, že Radek má někdy tendence užívat ve svých slohových pracích poněkud drsnější výrazy, byla má poslední rada před vlastní soutěží taková, aby se jim raději vyhnul. V porotě zasedaly totiž převážně dámy, které působily velmi seriózním dojmem. Po soutěži mi pak sdělil, že žádné tvrdé slovo nemusel použít, a zřejmě napsal slohovou prá-

ci velmi dobrou, protože byla vyhodnocena jako nejlepší. Předsedkyně poroty se vyjádřila v tom smyslu, že považuje za dar osudu číst tak zdařilou „slohovku“. Při vyhlášení výsledků jsme se pak dověděli, že náš student Radek Ocelák byl úspěšný a umístil se na druhém místě. Na loňské olympiádě, která se uskutečnila také v Novém Jičíně, získal 1. místo. Vrátili jsme se domů s ostatními účastníky bývalého okresu Bruntál. **Oslavili jste s Radkem jeho úspěch?** Měli jsme pochopitelně velkou radost a vzhledem k tomu, že to byl jeden z horkých dnů začínajícího léta, na který nejsme v Rýmařově zvyklí, oslavili jsme úspěch dvěma sklenicemi studeného mléka ve studentském klubu Střediska volného času v Rýmařově, kde tráví čas také Radkovi kamarádi, kteří mu hned blahopřáli. Oslava to byla tedy velmi

důstojná.

Jak již bylo řečeno, Radek postoupil do celostátního kola, které se uskutečnilo ve Stráži nad Nežárkou. Jakou má, podle vašeho názoru, naději na umístění?

Z každého kraje postupují do celostátního kola tři studenti a ocenění získávají pouze první tři, vzhledem k tomu, že ostatní studenti nechce porota handicapovat ve smyslu horšího umístění. Nepředpokládám, že by se Radkovi podařilo umístít do třetího místa, protože je tam konkurence opravdu velká a důležitou roli hraje také výřečnost, v níž je Radek spíše zdrženlivější. Ovšem účast v celostátním kole je sama o sobě velkou výhrou také proto, že týdenní pobyt je zcela zdarma a k tomu ještě studenti obdrží zajímavé materiály a knihy.

Děkují vám za rozhovor.

JiKo

Úspěšný student překonal očekávání a převzal bronz z celostátního kola v olympiádě českého jazyka

Do závěrky našich novin se nám podařilo zjistit, že nadějný a před několika dny oceněný student rýmařovského gymnázia **Radek Ocelák získal v celostátním kole olympiády českého jazyka vynikající třetí místo.** V historii Gymnázia Rýmařov se zařadil po úspěšné studentce Janě Pelíškové, která asi před třemi lety získala ve stejné soutěži také 3. místo, na přičku nejúspěšnějších studentů. Blahopřejeme a přejeme další úspěchy v soutěžích studentského klání.

JiKo

Devátáci se loučili se školou

Tak jako se učitelé střední školy loučí se studenty posledních ročníků, tak i základní školy pořádají pro žáky devátých tříd tzv. slavnostní vyřazení. Obě rýmařovské základní školy využily pro tento slavnostní akt koncertní sál ZUŠ. Ve čtvrtek 26. června v 9.00 hodin ráno se s devátáky rozloučili učitelé základní školy na ulici Jelínkové a tentýž den v 17.00 hodin pak učitelé základní školy na ulici 1. máje. Nechyběli zde rodiče a nejbližší příbuzní, pozvání přijal rovněž starosta Rýmařova Ing. Petr Klouda.

ChOli

Jak žijí čeští „Einsteini“?

Místo pohádek čtou encyklopedie a vědecké publikace.

O dětech s mimořádnými intelektuálními schopnostmi se lidé často domnívají, že mají na různých ustláno. Skutečnost je však jiná. Již od mateřské školy jsou tito lidé tak trochu štvanci. Jejich hlad po vzdělání budí neúvěru u učitelů i u spolužáků. Jsou pro ně prostě podivíni nebo „vejtahové“. Takové zařazení nadprůměrně inteligentní děti ponižuje a mnohdy vede k uzavřenosti a izolaci.

Zatímco pro mnohé děti v první nebo druhé třídě jsou knižní tituly Honzíkova cesta nebo Děti z Bullerbynu poutavé a zajímavé, některým připadají hloupé a nudné. Ze všeho nejradyji mají totiž vědecké publikace. Přestože se svým vyso-

kým IQ vymykají běžnému standardu, jsou to lidé z masa a kostí, které v životě potkávají radosti i strasti. Potřebují však odlišnou péči a individuální přístup. Zbylá část populace má totiž tendenci považovat za zlobivé a neposedné děti. Zejména ve škole mívají velké problémy. Některým pedagogům se nelíbí, že jejich výuku ignorují, že je mnohdy upozorňují na chyby a že se příliš aktivně hlásí. Nechápu, že jsou vědomostně mnohem dál, než jejich spolužáci. „První třída mě hrozně zklamala, ačkoliv jsem se do školy hrozně těšil“, líčil své někdejší zážitky osmnáctiletý Pavel. „Číst a psát jsem uměl již ve čtyřech letech. Zajímá mě se o železnici a lokomotivy a dělal si o tom výpisky z knížky. Věděl jsem, kdo byl konstruktérem,

kde a v jakém roce byla lokomotiva vyrobena a jaký je její výkon. Později jsem znal zpaměti i všechny zastávky české železniční sítě, což mě přivedlo i k dalšímu koničku - zeměpisu“.

Na základní škole se ale Pavel více nedozvěděl, a proto se v lavici strašně nudil. Aby si výuku nějakým způsobem zpestřil, neustále se hlásil a vyptával. Bohužel jeho hlad po nových informacích nebyl pochopen kladně, a to i ze strany spolužáků. Považovali jej za šplhouna a šprta. Pavlův zájem o školní vzdělání se zcela logicky vytrácel, což se odrazilo nakonec i na zhoršeném prospěchu. Podobný osud sdíleli i jiní. Jediný, kdo problémy ve škole neměl, byl Honza (17). Snad proto, že působil velmi klidně a skromně. Měl vždy samé jedničky a téměř na sebe neu-

pozorňoval. „Nikdy jsem se nehlásil, protože mi to přišlo nepříjemné vůči spolužákům. Často jsem je nechal i opisovat, za což mě měli rádi, a těch, co mě nazývali šprtem, bylo málo.“ Snaha o bezkonfliktnost za cenu toho, že jedinec musí skrývat své nadměrné nadání, může zanechat na člověku i následky. Intelektově nadprůměrní jedinci jsou totiž i nadprůměrně citliví a trápí je věci, které běžného člověka ani nenapadnou. Proto jsou i mnohem úzkostlivější, zejména v rozhodování.

Přirozené buňčství nadprůměrně nadaných dětí by totiž nemělo být namířeno proti důležitým morálním normám, neboť jejich talent a nekonvenční přístup k řešení problému by měly vést společnost zase o krůček dál. *JiKo - zdroj inet*

Zemědělské učiliště v Rýmařově zorganizovalo rekvalifikační kurz studené kuchyně

Pod záštitou Středního odborného učiliště zemědělského v Rýmařově se pro kuchaře a číšníky uskutečnil ve dnech 20. - 23. června v penzionu Relaxa ve Žďárském Potoce rekvalifikační kurz studené kuchyně. Čtyři dny nápadů, kreativity a moderní kuchyně s mistrem kuchařem Vladimírem Pickou, tak by se dal stručně charakterizovat úspěšný počin vedení středního odborného učiliště, zejména odborné mistrové Jany Egidové. Rekvalifikační kurz studené kuchyně je vlastně další pomysl-

nou příčkou v hierarchii kuchařů. Vzhledem k tomu, že v současné gastronomii zaujímá studená kuchyně prioritní místo, je to nejen módní, ale i zdravá záležitost. O kurzy je velký zájem.

Jak již bylo řečeno, kurz má rekvalifikační charakter a je určen vážným zájemcům o studenou kuchyni. Pracuje se s lehkými saláty a postupně se přechází ke složitějším gastronomickým výtvorům. Jak zdůraznila Jana Egidová, učiliště by rekvalifikační kurz chtělo uspořádat znovu

po dvou letech, případně i dříve, podle zájmu žáků či veřejnosti. Případní zájemci o další kurzy se mohou přihlásit na středním odborném učilišti z e m ě d l s k ě m. Počet účastníků by se měl pohybovat v rozmezí 17 - 20, vzhledem k tomu, že kurz je finančně náročný. Závěr čtyřdenního kurzu tvoří slavnostní raut, na který si absolventi mohou pozvat dva hosty. Mistr kuchař Vladimír Picka, který má pověření ministerstva školství mládeže a tělovýchovy o udělování rekvalifikačního osvědčení, předal v pondělí 23. června absolventům jejich závěrečné osvědčení. Přítomní hosté mohli shlédnout ukázky výrobků absolventů kurzu studené kuchyně, jakými byly klasické saláty, netradiční jednohubky a z těch složitějších štrasburská

kachna, dekorovaný krocan, plněná štika, kuře ve smetanovém obalu, humr, parfety a další, oku lahodící speciality. Po rekvalifikačním kurzu studené kuchyně se v penzionu Relaxa uskutečnil další čtyřdenní rekvalifikační kurz pro barmany, který byl veden profesionálním barmanem Františkem Holíkem. *JiKo*

Zamyšlení

Dokola kolem

Škoda slzy pro špatného člověka, škoda papíru na špatné knihy. Ale věčná škoda papíru je taky na různé letáky, letáčky, propagační listy, brožurky, které nás zvou tu na zájezd, tu na reklamní jedinečnou akci, na předvádění nejskvělejších výrobků za bezkonkurenční ceny.

Cesty jsou za hranice všedních dnů, jídlo k tomu, dárky pro manželské páry, báječní průvodci silně verbálně vybaveni, dobře oblečení a na společenském úrovni.

Ale ouha! Cílem není nevšední zážitek, ale prodej výrobků dané firmy. Prospekt s rozpisem a návratkou většínou neobsahuje údaj, jaké výrobky budou nabízeny. Adresa firmy? O té se nám může pouze zdát. Budou to hrnce, deky, potravinové doplňky, masážní křesla a lampy? Lampy budou mít asi takové účinky, jako byste si baterkou přejížděli bolavá artritická kolena. Určitě však všechen nabízený tovar bude za zaváděcí ceny. Jenom pro vás. No, nekupte to. Část cesty zá-

jezdu odpadá, vysvětlí elegantní průvodci, řidič musí na linku, za hraničním přechodem v Polsku je most v rekonstrukci a další a další problémy. Vracíte se domů. Vlídna atmosféra už není vůbec vlídna, jestliže se nenášli zájemci o tak potřebné výrobky. Jak jsme jen my, dříve narození, mohli bez nich vůbec přežít? Chápu, reklama je reklama. Už nějak patří do našeho života, v tisku, v televizi, na rozhlasových vlnách, na billboardech a nárožích. Ale když najdu tři-

krát za den plnou poštovní schránku v domě, přijde mi to líto. A víte, čeho líto? Papíru. Ano papíru. Kolik je v každém barevně potištěném listu většinou kvalitního papíru skryto lidské práce? Je tomu tak všude, v Německu i Rex dostane pozvánku od svého veterináře, aby přišel na preventivní prohlídku. Za vším hledej peníze. A prodá a prodá! Ale škoda papíru a unavených pošťáček. *Si*

Je tady červenec a s ním i začátek prázdnin

„Letní prázdniny právě začaly, ale Harry Potter se již nemůže dočkat jejich konce.“ Tak takovou větu by asi na počátku letních prázdnin nevyšlo snad žádné průměrné dítě na této planetě a nesdílelo by podobný názor s obryleným studentem bradavické čarodějnické školy.

Ani těm nezaměstnanějším z vás asi neuniklo, že stojíme na prahu období zvaného prázdniny. Když je člověk nekonečně malý, jsou prázdniny nekonečně dlouhé. Čím jsme větší, tím jsou prázdniny kratší. A čím jsme dospělejší a takzvané produktivnější, tím méně to jsou prázdniny a tím více „plniny“. O prázdninách děláme, k čemu jsme se za celý rok nedostali - a protože se přes rok nedostaneme skoro k ničemu, rovněž o prázdninách „nestiháme“. O prázdninách jsme vystaveni nepřetržitěmu styku s vlastní rodinou - a to psychologové hodnotí jako velkou zátěž; o prázdninách můžeme konečně světu ukázat stále vlídnou a usměvavou tvář - ufl!

Jak si o prázdninách přivydělát

Letní prázdniny jsou tady, a proto hodně studentů hledá brigády, aby si přilepšilo ke svému kapesnému. Aktuální nabídku prací pro studenty lze nalézt na internetu a úplně neaktuálnější nabídku u zprostředkovatelů práce pro studenty. Obvykle jsou nabízeny práce pro plnoleté studenty vzhledem k různým omezením uvedeným v zákoníku práce. Najdou se však i brigády pro studenty mladší 16 let. Tyto práce jsou v nabídkách viditelně označené. Bohužel jich však není mnoho. Vybereme-li si práci u některé pracovní agentury, musíme se zde registrovat. K registraci je nutno přinést doklad o totožnosti, například občanský průkaz, případně náhradní doklad vystavený policií, cestovní pas, eventuálně řidičský průkaz. Všechny práce studenti vykonávají na základě dohody o provedení práce. Tato smlouva platí na jeden kalendářní rok a její součástí je originál aktuálního potvrzení o studiu. Za kalendářní rok jsou nutná dvě potvrzení, a to poprvé na období leden až srpen a pak podruhé na období září až prosinec, protože kalendářní rok obsahuje dva školní roky. Smlouva platí na všechny druhy práce, které agentura nabízí. Tuto smlouvu ale vypíšeme, až když si vybereme práci z důvodů úspory místa k archivaci, času, papíru a sil. Agentury, které zprostředkovávají práci pro studenty, jsou obvykle

sdužením podnikatelů. Proto s nimi můžete sepsat i víc než jednu smlouvu za rok. Na základě potvrzení o studiu můžeme uplatňovat nezdánitelnou částku, která je vyšší než u nestudujících. Tento doklad se archivuje spolu se smlouvou. Vydání tohoto dokladu by mělo mít co nejaktuálnější datum, neboť ve chvíli, kdy přeručíte či skončíme studium, přestáváme mít výhody výše uvedené. Jakmile si vybereme v agentuře nějakou práci, dostaneme pracovní výkaz, který obsahuje jméno a příjmení, rodné číslo, data práce a popis konkrétní zakázky. S tímto dokladem pak na konkrétní pracoviště jdeme. Po skončení směny nám pak pověřený pracovník firmy, kde vykonáváme práci, potvrdí skutečně odpracované hodiny, otkasne razítko a podpisuje se. Takto potvrzený pracovní výkaz odevzdáme v agentuře a to nejpozději do 3 pracovních dnů po posledním uvedeném datu. Od data odevzdání za 14 dnů si pak můžeme v kanceláři vyzvednout výplatu. Podle platných právních předpisů musí být odměna za práci stanovena jako hrubá mzda, ze které se obvykle sráží zákonné odvody a daň ze mzdy. Podle zákona má každý občan podpisem „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“ právo na nezdánitelnou částku ve výši 38 040 Kč za rok, měsíčně tedy 950 Kč.

Odpočitatelné položky však lze v daném měsíci uplatnit pouze u jednoho zaměstnavatele. Měsíčně si studenti na „Dohodu o provedení práce“ mohou přivydělávat bez zdanění až 4 120 Kč. Výdělek nad uvedenou částku již podléhá dani ve výši nejméně 15%, ale po skončení kalendářního roku při splnění zákonem stanovených podmínek, můžeme žádat u posledního zaměstnavatele do 15. února nového roku o provedení ročního zúčtování daně, sražená daň z uplynulého roku nám bude vrácena, jestliže celkový příjem hrubých mezd za rok nepřekročí částku 49 440 Kč (12 měsíců x 4 120 Kč). Na uplatnění nezdánitelné částky má nárok student prezenčního studia do 26 let, respektive do 28 let při prezentačním doktorském studiu. Daňové příznání si můžeme vyhotovit sami. Od všech zaměstnavatelů si pak musíme za daný kalendářní rok vyžádat potvrzení příjmů včetně sražených záloh. Když nám roční zúčtování záloh na daň provádí náš poslední zaměstnavatel, stanoví výši přeplatku a ten vyplatí. Nejdříve však po 31. březnu, neboť je nutno do té doby zpracovat hromadné daňové příznání. Výplatu si můžeme nechat zasílat na bankovní účet. Peníze potom můžeme dostávat přímo, než v hotovosti. Navíc nemusíme stát dlouhé fronty u kanceláře, kde se mzdy vyplácejí. JiKo

Anketa

Jste spokojeni se svým vysvědčením? Jak prožijete letošní prázdniny?

Tereza Štefková, 3.C

Jsem spokojená, mám samé jedničky. Ani to nestálo moc námahy. Někdy jsem se sice učila, ale většinou to šlo samo. O prázdninách pojedou na chatu do Rešova. Budeme jezdit na kole a koupat se.

Jaroslav Fojtík, 5.A

No, vysvědčení nic moc, mohlo to být lepší. Příští rok to určitě spravím. Hlavně angličtinu, češtinu a vlastivědu. O prázdninách pojedou do Šakvic u Brna, kde máme rodinu. No a taky ještě na pár dní do Francie.

Lašáková Yvona, 8.C

Vysvědčení je skvělé, dokonce lepší než jsem čekala. Prázdniny strávím nejspíš na koupališti v Uničově, kde si taky trochu zaspoutuji.

Martin Pavela, 6.C

Dobrý, myslím, že budu mít jednu trojku, ale nakonec mám pět dvojek, takže jsem spokojený. Teď se hodně těším na svůj první skautský tábor pod Kralický Sněžník. Taky se těším k babičce, ale úplně nejradši bych strávil prázdniny někde na samotě na vesnici.

Michaela Šolcová, 4.B

S vysvědčením jsem docela spokojená, i když jsem chtěla mít samé jedničky. Ale dvě dvojky, taky dobrý. Kam pojedou o prázdninách ještě nevím, je to překvapení. No a o prázdninách se budu taky trošičku učit a přečtu si nějakou knížku.

Iveta Kyjáková, 7.A

Jsem ráda, že škola skončila, protože to už bylo úplně traumatizující. S vysvědčením jsem spokojená, v některých předmětech jsem se zlepšila. Nejvíce se těším na skautský tábor do Chrastic, taky pojedou s maminkou do Německa a hodně budeme jezdit k vodě.

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Jsem sám jediný. Přesto ale pořád jsem. Nemohu udělat všechno, ale něco přece jen udělat dokážu. A protože nemůžu udělat všechno, neodmítnu udělat to, co udělat mohu. *Edward Everett Hale*

Pranostiky na měsíc červenec

- 1) Co červenec neuvaří - srpen nedopeče.
- 2) Jaký červenec, takový leden!
- 3) V červenci do košile rozdělej se, a v prosinci po uši oděj se!
- 4) Když dne ubývá, horka přibývá.
- 5) Na mokřý červenec následuje bouře a krupobití.

Červenec (latinsky iulius) je sedmým měsícem roku. V staročeských spisech se červenem nazýval měsíc sedmý, měsíc šestý se pak označoval jako malý červen, později byl odlišen tím, že k názvu měsíce sedmého byla připojena přípona -ec (červenec). Z hlediska pranostik je překvapivé, že tento prázdninový měsíc má nejméně měsíčních rčení z celého roku. Souvisí to snad s tím, že rolníci měli plné ruce práce s polními pracemi, a tak neměli čas zamýšlet se nad formulací povětrnostních pořekadel?

Společenská kronika

Narození

Martina Štrbková ..... Rýmařov

Blahopřejeme

Marie Andryšková	- Rýmařov	.....	80 let
Hedvika Kaňovská	- Rýmařov	.....	80 let
Růžena Furiková	- Janovice	.....	81 let
Helena Kováčsová	- Jamartice	.....	81 let
Elfrida Grossová	- Rýmařov	.....	82 let
Anna Mojáková	- Rýmařov	.....	82 let
Ludmila Šmirková	- Rýmařov	.....	83 let
Ludmila Klimešová	- Rýmařov	.....	90 let
Božena Kouřilová	- Rýmařov	.....	90 let
Jarmila Binderová	- Rýmařov	.....	92 let

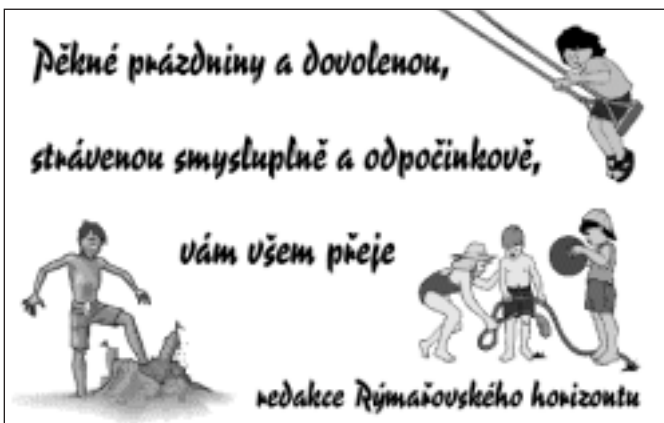
Matrika MěÚ Rýmařov

Kam na výlet

Vycházky seniorů 2003

Datum	Trasa	Délka	Vedoucí	Deprava
10. 7.	Sobotín - Maříkov - Velké Losiny	6 km snadná	Strakoš Vlach	autobus 07.40
24. 7.	Bílá kopece Čertova hora - Růžový vrch - Václavov	10 km snadná	Másová	Odjezd autobusem bližší informace ve skříňce KČT
7. 8.	Valtov - Nová Píla - Venušina sepká - Mezina - Moravský Kočov - Uhlířský vrch - Bruzál	13 km mírně náročná	Liřmanová Másová	Odjezd vlakem bližší informace ve skříňce KČT

Za Klub českých turistů Hana Kašparová

Známa i neznáma výročí

- 4.7.1983 zemř. PETR KOPTA, překladatel, básník, dramatik (nar. 5.4.1927) - 20. výročí úmrtí
- 5.7. **Státní svátek ČR - připomínka příchodu slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Moravu roku 863**
- 6.7.1893 zemř. GUY DE MAUPASSANT, francouzský prozaik (nar. 5.8.1850) - 110. výročí úmrtí
- 6.7. **Státní svátek ČR - výročí upálení Mistra Jana Husa roku 1415**
- 10.7.1913 zemř. MIKOLÁŠ ALEŠ, malíř, grafik a ilustrátor (nar. 18.11.1852) - 90. výročí úmrtí
- 14.7.1918 nar. INGMAR BERGMAN, švédský filmový a divadelní režisér, scenárista a prozaik - 85. výročí narození
- 16.7.1923 zemř. KAREL KLOSTERMANN, prozaik (nar. 15.2.1848) - 80. výročí úmrtí
- 19.7.1893 nar. VLADIMIR MAJAKOVSKIJ, ruský básník, dramatik, filmový scenárista a herec (zemř. 14.4.1930) - 110. výročí narození
- 22.7.1843 nar. ANTAL STÁSEK, prozaik (zemř. 9.10.1931) - 160. výročí narození
- 23.7.1843 zemř. ANTONÍN MÁNES, malíř a kreslíř, zakladatel české krajinářské školy (nar. 3.11.1784) - 160. výročí úmrtí
- 29.7.1793 nar. JÁN KOLLÁR, slovenský básník, sběratel lidové slovesnosti, estetik a jazykovec (zemř. 24.1.1852) - 210. výročí narození
- 31.7.1853 nar. TERÉZA NOVÁKOVÁ, prozaička (zemř. 13.11.1912) - 150. výročí narození
- 6.8. **Světový den boje za zákaz jaderných zbraní - Den Hirošimy, výročí svržení první jaderné pumy na Hirošimu v r. 1945**

Program SVČ

V období letních prázdnin pořádá SVČ Rýmařov tábory:

28. 6. - 7. 7. 2003 **Letní tábor Jemnice**
pro děti od 3. tříd
Vedoucí tábora: Helena Tesařová, SVČ, tel. 554 211 410
1. 7. - 6. 7. 2003 **Putovní tábor**
pro mládež 15 - 18 let
Vedoucí tábora: Jan Píkrýl, SVČ, tel. 554 211 410
14. 7. - 18. 7. 2003 **Příměstský tábor s turistickým zaměřením**
pro děti od 3. tříd
Vedoucí tábora: Antonie Matějová, SVČ, tel. 554 211 410
21. 7. - 25. 7. 2003 **Příměstský letní tábor**
pro děti od 1. tříd
Vedoucí tábora: Šárka Adámková, SVČ, tel. 554 211 410
- 28.7. - 6.8. 2003 **Letní tábor Vracov**
pro děti od 1. tříd
Vedoucí tábora: Marcela Pavlová, SVČ, tel. 554 211 410
18. 8. - 22. 8. 2003 **Letní tábor na Relaxe**
pro děti od 1. tříd
Vedoucí tábora: Eva Kudláková, SVČ, tel. 554 211 410

Městská knihovna

Půjčovní doba knihovny:

Po, Út, Čt, Pá - 9.00 - 17.00 hodin
So - 8.00 - 11.00 hodin
Ve středu je knihovna zavřená

Městská knihovna upozorňuje návštěvníky na změnu provozní doby o letních prázdninách:
V době od 30. června do 11. července bude knihovna uzavřena.

Od 14. července do 29. srpna bude půjčovní doba knihovny následující:
Po, Út, Čt, Pá - 9.00 - 16.00 hodin
Ve středu a v sobotu bude knihovna zavřená.

Vedení městské knihovny

Městské muzeum a galerie Octopus

Vzácný dar rýmařovskému muzeu

Před několika dny obdrželo rýmařovské muzeum soubor tří unikátních předmětů značného stáří, jež nesmírně obohatí nejen naši stále rozsáhlejší geologickou sbírku, ale zároveň s nimi nabude na významu též expozice, která dokumentuje historické dolování v oblasti jihovýchodního Jesenicka. Jedná se totiž o vzácné kamenné součásti zlatého mlýna ze Suché Rudné, jež nám daroval blízký kolega, přítel Ing. Jaromíra Nováka (1925-1989) a velmi erudovaný geolog Ing. Bohumil Kuba z Krnova. Předání vzácného unikátu našemu muzeu dojednal jeho přítel Ing. Miloslav Marek z Rýmařova, kterému rovněž vřele děkujeme.

Nejlépe se zachovala kruhová mléci mísa užívaná k rozemílání zlaté rudy za mokra. Na vnějších bocích nese šikmá až svislé rýhy, jak ji vysekali v lomu. Vyrobili ji před stovkami let z amfibolitu a opatřili v okrajích nevelkou příčnou drážkou k odtékání vody. Ve středu je kruhové zahluštění pro železnou osu, kolem níž se otáčel rotující běhoun. Mísa se evidentně používala poměrně velmi dlouhou dobu, neboť je patrné dvojitě zahluštění dna způsobené následným užitím nesterilních velkých běhounů. Zlomek prvního bochníkovitého běhounu patří k míse, protože přesně zapadá do negativní prohluběny a na třetí ploše nese hluboké rýhy způsobené drcením zlatonosným křemenem. Je pozoruhodný i tím, že jej vytesali a na spodu vyhladili z tvrdé čedičové sopečné pumy s typickými prasklinkami, jež způsobily po dopadu unikající plyny při jejím chladnutí a smršťování. Ve středu běhounu je čtvercový otvor pro osu, jímž se zároveň vsypávala ruda rozdrčená na stoupě po předchozím pražení. Mletím vznikala prach odnášený protékající s vodou do dřevěné kádě, kde se jeho těžší částí usazovaly. Kal po vysušení napojili rtuť, s níž se práškové zlato spojilo v amalgám. Po odpaření rtuť pak zbyl téměř ryzí kov. Další bochníkovitý zlomek podstatně rozměrnějšího běhounu vyrobili podobně jako mísu z tvrdého amfibolitu. Byl součástí větší mléci mísy, jež se buď nezachovala, nebo nebyla dosud nalezena.

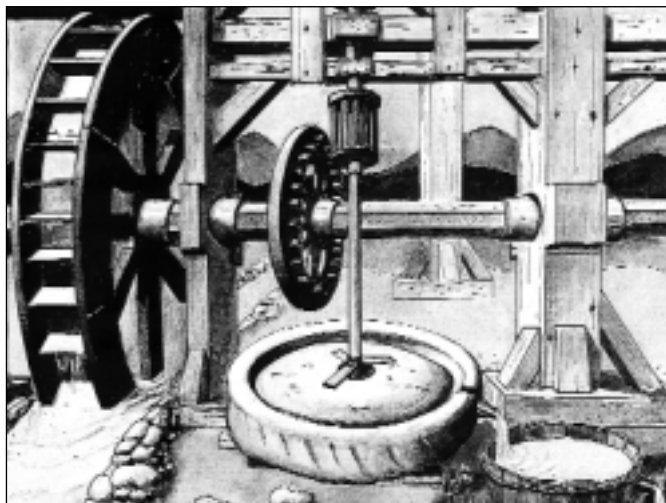
Princip kamenného zařízení vycházel ze starobylého žernovu. Konstrukce zařízení se zcela shodovala s dobovými mlýny obilnými či hamry. Podstatou bylo, jak je vidět na schematickém obrázku, mlýnské kolo poháněné vodou natolik úzkého náhonu, aby se tak zrychlil průtok a zesílil tlak vody. Masivní osou se pohyb přenášel na palečné kolo, tj. kolo s dřevěnými kolíky (palci). Palečné kolo otáčelo šprušlovým válcem a ten ocelovou osou připojenou přímo k běhounu, jemuž před-

vala rotaci. Osa se připojovala nejčastěji dvěma bočními klíny nebo zapadala do čtvercového otvoru, ale ve starším období býval běhoun k ose připoután koženými řemeny. Pochopitelně se používal i pohon jiný než vodní. U menších kamenů

Foto: archiv Muzea Rýmařov

ruční, u větších koňský, ale posloužilo i vertikální kolo se stupy (podobné lze vidět na slepičím žebříčku), které dávali do pohybu lidé nebo silní kozli uzavření a postupující vpřed po vnitřním obvodu mlýnského kola (princip veverka v otáčivém válci). V našem případě se dá podle velikosti kamenů předpokládat klasický pohon vodní. Tvar i stupeň opotřebení však svědčí o poměrně dlouhé době užívání, třebaže zpráva (spor o přiváděnou vodu) dokládá existenci zlatorudného mlýna až roku 1557 v době pánů z Wrba a na Bruntále. Srovnáme-li naše kameny s obdobným zařízením v dokonalém popisu

a vyobrazení, které nabízí ve svém proslulém díle o dolování a zpracování rud náš světoznámý německý krajan a významný renesanční odborník Georgius (Jiří) Agricola, je velmi pravděpodobné, že naše zařízení vytesali a užívali již podstatně dříve. Agricola totiž zná v 16. století

už jen dokonale zabroušené ploše válcovité běhouny. Starší bochníkovité a snadněji opotřebované tvary můžeme zaznamenat na dobových vyobrazeních žernovů a obilných mlýnů podstatně dříve, tj. v ranějších fázích středověku (13. - 14. století).

Soudíme tudíž, že jejich použití můžeme klást nejvýše do 15. až počátku 16. století. Kameny patřily k zlatorudnému mlýnu, který pracoval v těsném sousedství dolu se sympaticky kyselým názvem Podmáslí, jímž začínala nejbohatší zlatá žíla oblasti končící severněji báňským dílem pojmenovaném Měkká žíla snad podle snadnějšího dobývání.

Nález je na Moravě, kde narozdíl od českých žulových kamenů užívali dostupných místních surovin, dosud jediný. Žíla se u nás vyskytuje v poměrně vzdáleném koutě západní části Jeseníků (Žulová apod.). Analogie vzácných zařízení se u nás dochova-

ly ještě v Písku a Jílovém. Nelze však vyloučit, že podobné mlýnské kameny mohou být nalezeny v okolí Zlatých Hor a stejně mohou ještě dřímat někde pod vrstvou hlíny v oblasti zlatých dolů Rýmařovska. V okolí Stříbrných Hor a Nového Pole byly při báňsko-historickém výzkumu

v šedesátých a sedmdesátých letech dvacátého století identifikovány čtyři zlaté doly a u Dolní Moravice pátý. Nejstarší díla kovekopy (12.-13. stol. nejpozději) již kryje mlha zapomenutí, a nelze tedy vyloučit ani existenci dalších zlatých prací. Zlato se rýžovalo mimo Moravici skoro na všech ostatních tocích severozápadní části Rýmařovska a mohutné rýžovnícké haldy nalezneme na Novopolském potoce i Oskavě. Něco zlatinek by se dalo, ovšem s vynaložením obrovské námahy a času, ještě dnes vyrýžovat i na Podolském potoce přímo v Rýmařově, vidina zbohatnutí samozřejmě patří již jen do oblasti hezkých snů.

Suchorudensko bývalo v minulosti zlatou pokladnicí našeho státu. Doklady nejstaršího získávání zlata v českých zemích již ve střední době bronzové, tedy před 3 500 lety, objevil v osmdesátých letech dvacátého století Rýmařov ing. Jaromír Novák přímo v prudké stráni strmíci nad místním hotelem Paramo. Neuvěřitelné stáří dobývky prokázala zkoumání dřevěných zbytků promývacího zařízení, jež nalezl v krátké šachtici vytesané bronzovými dlátky. Důkaz přinesla známá holandská laboratoř v Groningenu velmi dokonalou radiokarbonovou metodou aplikovanou na několika kontrolních vzorcích dřeva z nálezů v Suché Rudné. Podstatou postupu je velmi zhruba řečeno skutečnost, že každý živý organismus je vystaven trvale dopadu vesmírných radioaktivních částic, jež se usazují v organismu vázány na uhlík. Stopová radioaktivita se však zároveň postupně rozpadá. Pozůstatky odumřelého zvířete, člověka nebo stromu časem pokryje vrstva zeminy a chrání jej před dalším radioaktivním bombardováním. Radioaktivita tak nepřibývá, ale již pravidelně uniká. Po přesném změření zbytku radioaktivního uhlíku v pozůstatcích tkání, lze s přesností na 300 let (- 150 a + 150) stanovit, kdy došlo k jejímu zániku, neboť je přesně znám poločas radioaktivního rozpadu. Uvedený způsob zjišťování stáří však funguje zhruba v rozmezí 40 000 - 2 000 let a mnohdy se doplňuje ještě dalšími postupy. V Suché Rudné se těžilo též ve středověku a dále po celý novověk. Poslední kutací práce ustaly až na počátku 20. století po vyčerpání posledních zásob zlatonosného křemene. Také nečetní Rýmařované ještě nedávno zkoušeli na suchorudenském potoce své rýžovnícké štěstí s relativním úspěchem.

Muzeum hluboce děkuje Ing. Bohumilu Kubovi za vzácný dar, jež naši instituci nesmírně obohatil a je v expozici zatím předběžně prezentován.

Mgr. Jiří Karel

Muzeum opět děkuje

Sbírková činnost našeho muzea, jeho základním povinností, patří k relativně nejrozsáhlejší mezi ostatními ústavy Jesenícka a nebyla by možná bez široké spolupráce s lidmi z Rýmařovska. Expozice a rozsah prezentovaných předmětů již přesáhly původní záměry a patříme již k nesporně větším mezi městskými muzei, obsahově blíže spíše starším institucím regionálním, jež se stávají opět aktuálními. Škoda jen, že mnozí Rýmařované dosud naše expozice ani četné výstavy za dvanáct let jeho obnovené existence nenavštívili ani jednou a pokud by tak učinili, byli by nejspíše překvapeni rozlohou výstavní plochy. Snad už konečně přestáváme být muzeem tam, „co je na náměstí zelenářství pana Citera.“

Poslední dobou jsme získali vysoký počet skvělých sbírkových přístřků (řemeslnické a rolnické nástroje, mince, medaile, domácí potřeby, dobová svítidla, tiskoviny, rýmařovské kachle ad.) od naší nové spolupracovnice paní Malé, manželů Mazlových a je-

jich syna, Radka Chodury (přírodniny a knihy), Jaromíra Repáně, paní Hany Kašparové včetně dalších jednotlivostí od mnoha dalších dárců, jímž se rovněž cítíme hluboce zavázáni. Jediným problémem je omezený prostor naší výstavní plochy, jež neumožňuje expozice rozšířit či zmožnit, ale v budoucnosti se rýsuje zajímavé řešení, které by mohlo věci uvést do pohybu a umožnit prezentaci podstatně většího počtu zajímavých exponátů, jež se zatím vrší v našich depositech. Dosud však není záležitost natolik jistá, abychom ji mohli předčasně zveřejnit. V každém případě se však nejedná o řešení krátkodobé.

Při omezeném počtu pracovníků, jež je menší než v jiných institucích stejného rozsahu, spoléháme na spolupráci s řadou externistů a přátel, bez jejichž pomoci bychom zdaleka nemohli obsáhnout vše, co si můžeme dovolit. Muzeum též proto srdečně děkuje za neocenitelnou pomoc, kterou nám posky-

tují vedle lidí z okruhu výtvarné skupiny Octopus, pan RNDr. Miroslav Čermák, osobně pan ředitel, vyučující i žáci rýmařovského zemědělského učiliště a bez níž bychom se nedokázali obejít.

Není to s námi, myslím, ještě tak zlé, jak to někdy k našemu vzteku a blbě náladě vypadá a jak se nám to snaží bohužel úspěšně namluvit sýčkové, pivní strýci, žvaví politici, bulvární časopisy včetně Svobodného Bruntálska i televizní hlasatelé živící se po supím vzoru skandály, lumpárnami, zlodějnami, vraždami a mrtvými na silnicích (o čem by pak, nebýt jich, asi mluvili - tak nezajímavé věci, jako jsou dobré a chválné činy nebo úspěchy se přece většinou ve sdělovacích prostředcích nenosí, kdo by na to v Česku koukal, že ?) Dobří lidé však v naší zemi ještě žijí a odvážíme se tvrdit, že v převaze. Důkazem jejich existence je i naše muzeum, jež bylo s jejich pomocí obnoveno a dosud zdárně prosperuje!
Mgr. Jiří Karel

Otevírací doba Muzea Rýmařov: Po - So 9.00 - 12.00, 13.00 - 16.00 hod., Ne 13.00 - 16.00 hod.

Z historie

Tvrď podnikatel Petr ze Žerotína

Všechny nové vsi rabštejnsko-janovického panství, o nichž jsme se zmínili minule, vznikly na území již starších hankštejnských (skalických) dolů produkujících železnou, zlatou a stříbrnou rudu včetně olova a mědi. Petr ze Žerotína se zde kolem roku 1528 se spolu s dalšími těžaři úspěšně snažil zintenzivnit těžbu. Pod tlakem aristokracie po roce 1500 mezi důlními podnikateli postupně mizí královští měšťané nahrazování příslušníky šlechty. Žerotín se rovněž snažil dát báňské činnosti nový impuls vytvořením dokonalejšího a jasnějšího právního rámce pro dolování. 24. července 1528 proto vydal moderní Horní řád pro doly hankštejnské. Těžaři získali právo zvolit si perkmistra nad horami (doly), jakéhosi správce a rozhodčího, a každoročně jej potvrzovat či dosadit vhodnějšího. Po čtyři roky od zahájení díla je řád osvobozoval od desátka. Teprve po uplynutí lhůty měli odevzdávat desátý díl vytěženého stříbra vrchnosti jako ostatní a zbytek nabídnout ke koupi. Mohli provádět prospekci na celém panství zcela bez omezení, vybírat si vhodná místa k otevření dolů, brát si bezplatně dříví z panských lesů, ovšem jen hajnými určené. Každý těžař mohl svůj díl svobodně prodávat, odkazovat a dědit. Těžaři si mohli vydržovat potřebné řemeslníky, lidé patřící k dolům byli zbaveni robot či platů a měli možnost dovolávat se k vyššímu právu jáchymovskému z roku 1519. Nové právo začalo vytlačovat spolu s jáchymovským starší jihlavské (Ius regale montanorum - 1249), které se ve 13. století stalo předlohou pro montánní práva celé Evropy.

16. století přineslo též četné soudy a nekonečnou práci tribunálů zemských i horních. Petr ze Žerotína uplatňoval svou podnikavost i jinde na než na vlastním panství. Již 1522 obvinil Vok ze Sovince Petra

ze Žerotína, že mu nechce odprodat podle privilegia Ludvíka Jagellonského zlato a stříbro z rudských horn prostřednictvím jeho úředníků bratří zemanů Jana a Jiříka Ahníků z Křešic, příbuzných Chobotů z Ostředka a erbu kruhu s péry, mimochodem zakrátko už Žerotínových odpůrců. Stejně napadl i uničovského purkmistra. Je vcelku pochopitelné, že zástavní vlastník rabštejnského panství se obdobným způsobem snažil získat nejvydatnější ložiska pro sebe nebo k výhodnějšímu prodeji novým těžařům i jindy, což se neobešlo bez dalších sporů s původními nájemci. Doplatil třeba rytíř Jiří Ahník, jemuž Žerotín pronajal těžbu roku 1528. Jiřík jej pohnal před zemský soud záhy roku 1530 podle jhlavského práva pro zřádu 5000 grošů, že „mu dal listem svým svobodu, aby s erby, s kverky svými rud zlatých, stříbrných a jiných hledatí, dělali a požívatí mohl; nyní však tomu brání, když hory hankštejnské zaražení a dělání jsou.“ Petr však dal zatím pánům Hynkovi a Zikmundovi z Ludanic (rod pocházel z Horních Uher) nový zápis po vzoru jáchymovského práva a ti pak přes uzavřené smlouvy „se svými kverky vložili se v míry, v náklady a v doly (Ahníkovy), v těch dolech dělali, rudy sekali a stříbro z nich dělali, skrze což (Ahník) škody utrpěl.“ Nic se nedělo, a tak první půhon následoval další, že proti smlouvě mu brání „skrze fojta svého hor hankštejnských, aby v horách hankštejnských v dole svém Mladém Šmechtli nedělal, aniž rudy ven z dolu netáhl, takže dělání musil být prázd-

od sv. Antonína do sv. Václava, čímž znamenitou škodu utrpěl.“ Dále obviňuje Žerotína, že odkoupil od Doroty Šlajěřky polovinu řečeného dolu a těžil tam ještě před vypršením smlouvy, a tím jej zbavil práva na desáté výtěžku. Stěžuje si též na jeho lidi, fojta Jana Junka a další, že hamerníka Augustína pověřil, aby uzamykal před Ahníky sklad rudy „pravíc, že Jiřík Ahník, ani jeho syn Adam nic tu nemají vládnouti a rozkazovati, než že vše jest jeho pána Petra ze Žerotína.“ Problém tkvěl

v tom, že zástavní majitel panství pronajal Ahníkovu důl, jež nesliboval velký úspěch, ale jakmile se ukázal opak, chtěl jej proti smlouvám zpět způsobu, jež i tehdy hraničily s podvodem a násilím. Tím však nic neskončilo. Ahník se bránil dál a obžaloval Petra, že jeho služebník Augustín nechal vsadit do vězení jeho člověka Matěje, když mu odmítl vydat kyvli svého pána a „ani na psaní Viléma Kuny z Kunštátu (zemského hejtmana) z vězení pustit nechtěl.“ A soudilo se dál, pohnán Žerotínův úředník Volf Junk, Hynek Veverský s bratrem Zikmundem z Ludanic, kteří proti Ahníkovu právu těžili na Starém Šmechtli a dole Barbora. Celá věc však nebyla jednoduchá a Ahníkovy soudy nejisté, neboť jej, od roku 1528 držitele práv nad hankštejnskými doly, sesadil Žerotín za přítomnosti horníků svolaných do Rýmařova a nahradil svým novým úředníkem Staňkem Kovářem. Jeho dovolávání svědectví horníků, že se choval vždy poctivě a nikomu neublížil, vyšly na prázdno. Zemský soud složitou kauzu nesoudil a vzájemně pře ukončila smrt Petra ze Žerotína 1530 i Ahníkova,

který jej v krátkosti následoval na onen svět. Tím však soudy nekončily spory se táhly za potomků obou soudců po léta dál.

Kolem roku 1530 se zpracovávala železná ruda již delší dobu v nedalekých hutích Loukotovské a Nové. Ještě po Petrově smrti došlo k dalším sporům vízím se k hutní výrobě i jeho osobě. 1535 pohnali poručníci sirotka po Václavu Berkovi z Dubé Žerotínovy syny, že jejich otec Petr se po smrti Berkova poddaného Jana Němce, řečeného Třikrátzlého, ujal huti nad Rýmařovem (asi nadále patřila Berkům) a prodal ji, ba že „též Jana Němce za života jeho do vězení vložil a mistrem popravním táhnout dal, až ve vězení vzal konec bez provinění svého.“ Petr ze Žerotína, jak se zdá, nebyl žádný velký lidumil a bezohlednost mu rovněž nechyběla. Děsivé však je, jak poddaný zaplatil úcty velmoži. Snad jen dodat, že právě za uvedeného šlechtice se na panství usazovala řada lidí mluvících českým jazykem v míře dosud nebyvalé. Našli bychom je v Dobřechově, Tvrdkově, a Rešově, nejeden se usadil ve Skalách, Rýmařově, Stříbrných Horách a v Horním Městě. Také většina úředníků na panství pocházela z českého prostředí. Ostatní místa panství však byla beze zbytku osídlena starším i nově přichozím německým obyvatelstvem. Rozdílná národnost však tehdy rozhodně nevedla k žádným sporům nebo rozmlískám, všichni byli přesvědčenými Moravany a spojovala je naprostá rovnost před právem, věrnost státu a společné podřízení vrchnosti. Jednota se nejlépe ukázala v české části třicetileté války, kdy naprostá většina stavů bez rozdílu jazyka vedla odpor proti Habsburkům a zachovala věrnost Friedrichu Falckému se všemi důsledky, jež z toho pro všechny společně vyplynuly.

Mgr. Jiří Karel

Akce hradu Sovinec

Hrad Sovinec

srdečně zve **19. a 20. července 2003****Za čest a krále**

Tentokrát nás stroj času přenesne na podzim roku 1643, kdy pod Sovineckým hradem stanula švédská vojska a zahájila obléhání. A jak vše dopadne?

Přijďte a uvidíte !**Shlédnete :**

- Výstavu zbraní, zbrojí a obléhací techniky s možností potěžkat si zbraně
- Útok Švédů na hrad, boje v příkopu a o hradní bránu od 11,30 hod.
- Ukázky života v obleženém hradě i v polním ležení před hradem
- Hlavní bitva o hrad ve 14,30 hod.
- Vývoj palných zbraní a taktika střelby
- Ražba mincí, práce zbrojníků, kovářů a řezbářů
- Střelecké a šermířské souboje, v nichž se představí více než 60 účinkujících

Představí se :

*střelci Salva Guardia a Arcibiskupská garda,
šermíři Asmodeus a Tartas,
scénický a divadelní šerm Allegros, Cordiallo a Valmont
plavači ohně Kvásek a Pulec.
Propozice Michaela Zedková*

Bazén v Břidličné

Otevírací doba

Pondělí	zavřeno
Úterý	14.00 - 18.00 hodin
Středa	14.00 - 19.00 hodin
Čtvrtek	14.00 - 19.00 hodin
Pátek	14.00 - 20.00 hodin
Sobota	13.00 - 19.00 hodin
Neděle	13.00 - 19.00 hodin

Změna provozní doby vyhrazena

Vstup pouze
s koupacími čepicemi!

V době od 30. června do 13. července je bazén uzavřen!

Vedení bazénu v Břidličné

Vstupné dospělí - 30 Kč/1 hod.,
děti - 15 Kč/1 hod.

Teplota bazénu - 30°C (malý),
26°C (velký),
teplota vzduchu 29°C

PROGRAM
K I N A

5. - 6. 7.

20.00

Kluci to taky chtějí

(Německo 2002)

Komedie o tom, jak to vidí ten v kalhotách! Variace úspěšné komedie „Holky to chtějí taky“ - podobné téma, stejná herečka, docela jiný úhel pohledu. Středoškolák Flo přestál pohnutou pubertu a pomalu začíná tušit, že ani v další části svého sexuálního života nebude mít na řadrech ustláno.

Mládeži od 12let přístupný

12. - 13. 7.

20.00

Daredevil

(USA 2003)

Ve stylu velkých slavných mstitelů, jako byl třeba Zorro, si podle slavné Marvelovy komiksové předlohy zahrál pohledný Ben Affleck skutečného hrdinu bez bázně a hany Daredevila. Slepý právník Matt Murdock tvrdí, že ne on, ale „spravedlnost je slepá“. A vina proto neznamena vůbec nic“. Tak je třeba ji potrestat.

Mládeži od 12let přístupný

19. - 20. 7.

20.00

Félix a Rose - Láska po francouzsku

(Francie/ VB 2003)

Láska na druhý pohled. Francouzská romantická komedie Daniele Thompson o tom, jak to dopadá, když se navzájem propojí cesty dvou lidí, kteří se k sobě absolutně nehodí. Felix (Jean Reno) je diskrétní, mlčenlivý a uzavřený. Rose (Juliette Binoche) je upovídaná, nepřehlédnutelná a nepřeslechnutelná.

Mládeži od 12let přístupný

26. - 27. 7.

20.00

Matrix Reloaded

(USA 2003)

Ve druhém pokračování trilogie Matrix pokračuje Neo (Keanu Reeves) společně s Morpheem (Laurence Fishburne a Trinity (Carrie-Anne Moss) v boji proti počítačovým vládcům univerza. Čeká je boj s armádou strojů a jejich arzenálem počítačově nelidských schopností a zbraní, jehož cílem je zastavit zotročování lidstva.

Mládeži od 12let přístupný

2. - 3. 8.

20.00

Nevěrné hry

(ČR 2003)

Komorní milostné drama o lásce, nevěře, lidských selháních i nacházení sebe sama. Vypráví příběh klavíristky Evy, která následovala svého manžela, hudebníka a skladatele Petera do malé vesnice na slovensko-maďarské pomezí. Zatímco Peter má ve zdejších prostředí klid na skládání, Eva jako interpretka marně hledá uplatnění.

*Mládeži přístupný***Úspěšná celostátní výstava O cenu Karla Schinzela skončila derniérou**

V Městském muzeu v Rýmařově byla ukončena tradiční celostátní výstava barevných fotografií O cenu Karla Schinzela, jejímž organizátorem je jednou za dva roky Středisko volného času ve spolupráci s městským muzeem a Městským úřadem v Rýmařově.

V letošním roce převzal záštitu nad soutěží a grantem výrazně podpořil její konání Moravskoslezský kraj. Soutěž byla vyhlášena 1. února 2003, uzávěrka soutěže pak byla 27. května. Novinkou v letošním ročníku soutěže bylo rozřazení fotografií do tří kategorií Příroda, Reportáž, dokument a Volné téma a stanovení velikosti minimálního formátu na 24x30 cm. Do soutěže byly přijímány pouze barevné fotografie, případně cykly v počtu maximálně 4 kusy fotografií do každé kategorie. Soutěže se zúčastnilo celkem 24 fotografů z celé republiky a také fotografové z part-

nerského města Krompachy (Slovensko). V neděli 29. června ve 14.00 hodin byla slavnostně výstava ukončena za účasti oceněných autorů - Stanislava Domanského z Kroměříže a Petra Novotného ze Svitav, kterým ředitelka Střediska volného času Marcela Pavlová předala ceny. Dalším oceněným autorům, kteří se slavnostní derniérou nemohli zúčastnit, budou ocenění zaslána. V úvodu derniéry připomenul Mgr. Jiří Karel objevitelskou osobnost rýmařovského rodáka Karla Schinzela (nar. 20.12. 1886 Edrovice u Rýmařova - zemř. roku 1951 ve Vídni) a především jednoho z největších průkopníků barevné fotografie. Výstavy se zúčastnil také nejstarší občan a zároveň dlouholetý fotograf Jaroslav Němec, který nese velkou zásluhu na tom, že jméno Karla Schinzela nepřišlo v zapomnění. (Pozn. redakce - ocenění autoři byli uveřejněni v minulém vydání RH.) JiKo

Z osadních výborů a okolních obcí

Osadní výbory vyvíjí aktivity pro občany

Záslužnou a obětavou činnost vykazují osadní výbory v Janovicích, ale také v Ondřejově. V rámci možností připravují ve svých obcích nejrůznější akce pro občany. Poslední velmi oblíbenou a tradiční událostí bylo setkání seniorů, které pro občany Ondřejova zorganizoval 15. června jeho osadní výbor. Setkání dříve narozených ondřejovských občanů se koná jednou do roka a podle slov referentky Anežky Továrkové je u starších obyvatel velmi oblíbené. „Babičky a dědečkové se na tato pravidelná setkání velmi těší. Povypráví si nejnovější zážitky, my jim připravíme občerstvení a zazpíváme alespoň reprodukovanou muziku. Nejraději si poslechnou dechovku. Na úvod si pro ně ondřejov-

ské děti zpravidla připraví krátký kulturní program. Při posledním setkání to bylo pásmo, ve kterém zazněla poezie, děti zahrály krátké divadelní představení a zazpívaly písně,“ řekla paní Továrková. Seniori si na setkáních postesknou co je trápí, jaké jsou jejich vzájemné sousedské vztahy nebo že v obci postrádají obchod, který dříve sloužil také jako „veřejné diskusní fórum“. Prodávači sdělili, jaké mají problémy, co jim v obchodě chybí nebo co se událo u nich v rodině nového.

„Seniori setkání vítají a vyjadřují se o nich velmi pochvalně, shodli se také na tom, že sociální a zdravotní služby se výrazně zlepšily. Připravujeme se na významná kulatá jubilea, kdy se naše občanka paní

Foto: archiv Osadní výbor Ondřejov

Poláčková dožije na podzim devadesátí let,“ doplnila Anežka Továrková. Osadní výbor v Ondřejově uspořádal 1. června také akci pro jedenadvacet ondřejovských dětí k jejich svátku, který se uskutečnil na místním hřišti. Na slavnostní výzdobě hřiště a na přípravě programu dětského dne se podílela téměř celá rodina Továrkova včetně dalších dobrovolníků. Organizátoři uspořádali pro děti rej v maskách a nejlepší z nich pak odměnili sladkostmi. I na ostatní se dostalo. Součástí programu byl také fotbalový turnaj. Připomeňme si další velice zdařilou akci, která se zrodila v hlavách ondřejovských, a tou byla soutěž v pojídání švestkových knedlíků, při které

zazlilo mnoho obyvatel i přespolních spoustu legrace.

Je patrné, že osadní výbory mají své místo na slunci a pokud je snaha a elán na místě, dokáží jejich představitelé i s minimálními prostředky vytvořit maximální pohodu a spokojenost pro své obyvatele.

Na základě informací referentky Anežky Továrkové, připravuje osadní výbor další akci na sklonku léta, přesněji řečeno na 30. srpna, a tou by měla být zábava s příznačným názvem „Letní podvečer“. Zájemci si můžou zatančit při hudbě Pedagog, připraveno bude i bohaté občerstvení a tombola. A kde? No, přece nikde jinde než v onřejovské kolibě. JiKo

Foto: archiv Osadní výbor Ondřejov

Obec Stará Ves u Rýmařova

Obec Stará Ves a její zastupitelé si předsevzali, že postupně obnoví nebo vytvoří celoroční program lidových zvyklostí a tradic. Součástí tohoto programu v letošním roce bylo 30. dubna stavění máje a pálení čarodějnic. Program, který začal v 18 hod., byl velmi zdařilý a končil o půlnoci. Celý večer jsme u ohně prozpívali s harmonikou a kytarou. Dalším dílem bylo kácení máje dne 31. května. Tento den jsme pojali ja-

ko celodenní oslavu. Hrál se nohejbalový turnaj, byl dětský den s mottem „Z pohádky do pohádky“ a program jsme ochutnali představením modelářského letadla, motorkářů a cirkusem. Byl to cirkus Carneval rodiny Navrátilových. Není to rodina ledajaká, pan František byl provazochodcem a ve filmu Adéla ještě ne-

večeřela byl dabérem pana Dočolomanského. Byl jediným, kdo uměl salto na laně v kovbojských botách. Dědeček paní Jindřišky byl nejvýznamnější český loutkář po Matěji Kopeckém, Josef Šimek. Ona pak se učila stepovat u Franka Towena. Dcera Ivetka předvedla nádherný výstup s kruhy. Děti křičely nadšením v plném šapitó, bylo to skvělé. Doporučuji.

Kácení máje začalo tím, že starosta s manželkou byli vybaveni dřevěnou pilou a sekerou z dílny místního řemeslníka a pověřeni kácením. Přihlízející se dobře pobavili, ale nakonec uspělo nářadí ocelové. Následovala lidová veselice s country kapelou a to byla také paráda. Zavedli jsme také soutěže, které chceme každoročně opakovat. „Nejkrásnější zahrádka“ a „Staroveský koláček“ měly úspěch. Vítězové získali nádherné keramické plakety z dílny pana Mízi a finanční odměny věnovali Dětskému domovu v Janovicích, a tak jsme mohli dětem přilepšit 1 000 korunami.

Koncem léta chystáme další díl programu - den slovenské kuchyně. V naší obci je totiž více než 10% obyvatel slovenské národnosti a při zastupitelstvu jsme ustavili výbor pro národnostní menšiny. A ten inicioval akci, při níž ochutnáme to, co běžně nemáme možnost jíst. Současně také vyhodnotíme další soutěž „Rozkvetlé okénko“. Soutěžít budou nejen okénka, ale i balkónky, lodžie apod. Plakety jsou již nachystány.

5. července bude fotbalový turnaj žáků „O pohár starosty“ a na podzim připravíme společné vystoupení žáků naší školy a nevidomými dětmi. To bude program kulturní. V celoročním programu máme rovněž slavnost prvního sněhu. Sněhuláci, koulování, klouzání na všem možném, to bude show pro dítky i dospěláky. A pak přijde Mikuláš a oslava Vánoc. Už nyní se těšíme na vitání jara, kterým zahájíme program v příštím roce. A nemyslete si, že to všechno připravujeme jen pro sebe. Pokud k nám přijдете na kteroukoli část programu, budeme s vámi zacházet jako s vlastními. Už se na vás těšíme.

Ing. Pavel Hejsek, starosta obce

Foto: archiv Obecní úřad Stará Ves

Jak vzniká divadelní představení Maheňáků

Letošní sezóna divadelního ochotnického spolku Mahen města Rýmařova je nenávratně pryč. Po premiéře hry anglického autora Raye Cooneyho Peklo v hotelu Westminster 28. dubna a repríze 5. května skončila druhou reprízou

26. května ve městě Břidličná, kde členové souboru zaznamenali velký ohlas téměř dvou stovek diváků, pro které bylo vystoupení rýmařovských ochotníků velkým kulturním zážitkem, obzvláště pro delší absenci divadelních souborů.

Málokdo ví, jak představení vzniká. Proto jsme se zeptali režiséra úspěšné hry Zdeňka Vodičky na to, jak se mu pracovalo s rýmařovskými ochotníky. Sám je dlouholetým členem divadelního souboru Mahen, ale režijně pracoval s herci vůbec poprvé.

rozhovor

Pro tebe, Zdeňku, to byl vlastně režijní debut. Můžeš v krátkosti říci, jak ses na práci režiséra připravoval a jaký byl tvůj záměr ve hře Peklo v hotelu Westminster? Údajně jsi čerpal své poznatky také v Londýně, odkud pochází Ray Cooney, autor hry?

Čerpal jsem především z literatury o režii a z knih, které napsali sami režiséři. Od Raye Cooneyho jsem přečetl několik her. Anglický humor se mi líbí, i když je odlišný od našeho. Překladatelé vytvořili v koncepci jednotlivých her humorné situace vycházející z českých poměrů. V Londýně jsem pátral po údajném hotelu Westminster, který je ovšem

fiktivní. Zjistil jsem se svým synem, kde bydlí autor Ray Cooney. Hru Peklo v hotelu Westminster jsem připravoval už před dvěma roky a hrát se měla již vloni, ale byla připravena jiná hra. Režie této komedie mě přitahovala také z důvodů zajímavých postav, jejichž charakterové vlastnosti se v průběhu hry mění, hlavně postava Pamelky v hereckém podání Heleny Papajové. Klidná manželka poslance Willeyho, kterou nic nerozhází, končí na konci hry ja-

ko schizofrenická a hysterická dračice. Hlavním záměrem bylo vytvoření dokonalé scény na podmínky ochotnického divadla a obsazení hlavních postav. Situace se začala komplikovat v průběhu zkoušek vzhledem k tomu, že čtyři hlavní aktéři z nejrůznějších závažných důvodů nemohli pokračovat ve studiu divadelního kusu. Musel jsem tedy přistoupit k přeobsazení některých větších rolí herci, kteří neměli tolik zkušeností. Podle výsledků to byla volba správná, i když jsem byl upozorňován, že svěření role nezvládnou. Scénický záměr jsem volil na základě textu. Důležitou a hlavní roli ve hře hrály sestery dveře. Abych se utvrdil o správnosti svého režijního úmyslu, navštívil jsem pražské představení souboru Skelet Pavla Trávníčka. Představení se mi nelíbilo. Nebyl v něm žádný život a takové to správné divadelní nadšení a „ajfr“.

Snažil jsem se vyvarovat chyb, které, podle mého soudu, ve hře pražských profesionálů byly patrné. Jak se ti pracovalo s ochotníky a jaké zkušenosti si odnášiš pro případnou další režii? Co ti práce na této prvotině přinesla?

S herci se mi pracovalo výborně a domnívám se, že i oni byli, podle jejich názorů, spokojeni. Ale k tomu by se měli vyjádřit spíše oni. Byl jsem spokojen s přístupem ke zkouškám. Je to hra založená především na textu. A ten zpočátku u herců vážil. Předpokládal jsem, že jej zvládnou z paměti dříve, abychom mohli pracovat hlavně na aranžmá, které bylo vzhledem ke složitosti scény dosti náročné. Většinou členů souboru se hra po prvním přečtení líbila. Vložili do hereckého vyjádření jednotlivých postav svou osobnost. Snažil jsem se o to, aby role hráli herci, kteří se povahově blíží charak-

Vlasta Vykrutíková a Vladislav Konečný v pohádce Čáry báby Cotkytle aneb Tři zlaté zuby děda Vševeda v režii Hany Vystrčilové. Foto: archiv Mahen

Zdeněk Vodička a Radim Keclík ve hře Fatální bratři v režii Hany Vystrčilové.

Foto: archiv Mahen

teru daných postav. Nejvíce mě překvapily výkony Heleny Papajové (Pamela Wileyová), Pavla Konšackého (George Pigden) a Zdeňka Vogela (číšník Wong). Celou hru jsem si rozdělil do krátkých úseků po deseti až dvanácti stránkách. Podle mého názoru je to vždy lepší nejen pro herce z hlediska zvládnutí textu i aranžmá, ale i pro režiséra. Postupně se přidávaly další jednotlivé úseky hry a důležité je, aby při tom režisér nezapomínal na jednotlivosti a detaily komických situací. U méně zkušených herců, a platí to především u ochotníků, je potřeba předebrat, jak si režisér danou situaci představuje. Představení měla provázet také scénická hudba, ale náš divadelní soubor nemá zvukovou aparaturu, proto by tento záměr byl velmi náročný. Chtěl jsem, aby například divák viděl výtah nejen sjíždět a vyjíždět, ale aby jej i slyšel. Ale jak jsem již řekl, díky technickým podmínkám to nebylo možné. Představení řídili dva inspicienti, kteří měli dost práce, aby uhlídali všechny nástupy ze šesti dveří, natož aby pouštěli scénické zvuky. Peklo byla vlastně situační komedie, která nesnese žádný sebelepší textový zádrhel, proto hercům napovídaly dvě nápovědky. Představení nebyla jednoduchá záležitost, ale výsledný efekt, to znamená premiéra, podle mého názoru splnil svůj účel. Byl jsem spokojen. Byla to pořádná zabíračka pro toho, kdo režijně poprvé. Kdybych měl zajišťovat všechno tak, jak to zajišťuje dlouholetá režisérka Hana Vystrčilová, tak bych se z toho asi zbláznil. Plakáty, vstupenky, povolení ke hře, to vše zajišťovala Hanka, a za to jí můžu jen poděkovat. Sám bych opravdu nezvládl a navíc nemám ty zkušenosti, abych věděl,

co všechno je k tomu potřeba zajistit. Ani já, ani divák zdaleka netuší, co je všechno potřeba k zajištění takového představení, jakým například Peklo v hotelu Westminster bylo.

Uvažuješ o další režii? Na co se mohou příznivci divadelního spolku Mahen těšit v příští divadelní sezóně?

Pro příští divadelní sezónu vybírá hru Hana Vystrčilová a bude ji také režisovat. Za dva roky oslaví Mahen 60. výročí svého založení. Příležitost k režirování si Hanka nenechá zcela jistě ujít. Ovšem vzhledem k tomu, že hra Peklo v hotelu Westminster má další volné pokračování s příznačným názvem Dvojplotník v hotelu Westminster, mým přáním je, abych v některé z dalších divadelních sezón mohl tuto hru režisovat. Hru jsem četl a mohu říci, že je ještě lepší než letos uvedená hra Peklo v hotelu Westminster. V rukávu mám samozřejmě několik dalších her, které by mohly rýmařovské příznivce nadechnout a pobavit. Nejsou nijak náročné, i když bych je asi náročnými režijně udělal. To ovšem nezáleží na mně. Hanka Vystrčilová je umělecký šéf souboru Mahen a rozhoduje o tom, co se bude hrát. Na závěr bych si chtěl jen postesknout, že v souboru postrádáme herce. Chybí nám herci střední generace kolem třicítky až čtyřicítka a potom mladí herci kolem sedmnácti až pětadvaceti let. Stálo by asi za to domluvit se s řediteli středních škol a motivovat mladé lidi pro spolupráci se souborem Mahen. Zpočátku by začínající ochotníci nehráli velké role. Mohli by se učit od vyzrálějších kolegů například v komparzních rolích.

Kam se chystáš na dovolenou?

Nikam daleko. Na týden pojedou asi do Beskyd.

Děkuji ti za příjemný rozhovor.

JiKo

Moravskosleský kraj vyhlásil další dotační program na úpravu lyžařských běžeckých tras

Zima je sice ještě daleko, ale již nyní probíhají přípravy na zlepšení služeb lyžařům v oblasti Beskyd a Jeseníků, kde kraj přispěje na strojovou úpravu lyžařských běžeckých tras. Cílem dalšího dotačního programu, který letos Moravskosleský kraj vyhlásil na podporu zlepšení infrastruktury pro cestovního ruchu, je zajistit lyžařům síť značných lyžařských běžeckých okruhů s upravenou stopou. Program je určen pro turisticky často navštěvované lokality, kde jsou příznivé podmínky k běžeckému lyžování. Dotace až do výše 60% vynaložených neinvestičních nákladů je určena občanským sdružením a podnika-

telským subjektům, které vlastní zařízení na úpravu tras a vyhoví podmínkám dotačního programu.

Žadatelé musí doložit kromě podrobného popisu trasy, kterou se chystají upravovat, nákladů na údržbu, dokladů k oprávnění, také souhlasné stanovisko příslušné Lesní správy Lesů ČR s.p. a Správy chráněné krajinné oblasti, pokud jí trasa vede. Termín pro podání žádostí je **30. 6. 2003**. Podrobnější informace získáte na webových stránkách kraje nebo na tel.č. 595 622 312 (Ing. Jitka Švihelová). *Kateřina Malcharová, vedoucí oddělení informací a styku s veřejností*

Vznik destinačního managementu

Moravskosleský kraj finančně podpoří v rámci dotačního programu vznik destinačního managementu tzn. organizací, které budou na základě principů partnerství veřejné a soukromé sféry řídit rozvoj cestovního ruchu v turistických mikroregionech Hrubý Jeseník, Nízký Jeseník, Ostravsko - Karvinsko, Opavsko-Krnovsko, Poodří, Beskydy - Valašsko nebo v celém turistickém regionu Severní Moravy a Slezska a budou zajišťovat činnosti jako jsou propagace, vznik turistických produktů, marketing a sběr, sledování a vyhodnocení statistických informací.

Žadatel je povinen předložit např. navrhovanou formu organizace, personální zajištění, územní rozsah působnosti,

roční plán činnosti s výhledem na dalších pět let a zejména formu spolupráce s dalšími subjekty v cestovním ruchu. Důraz je kladen zejména na partnerství obcí a podnikatelů. Na základě předloženého rozpisu nákladů na zajištění plánovaných aktivit může destinační management obdržet v prvním roce své činnosti dotaci až do výše 70% prokázaných nákladů. Počítá se s podporou i v dalších letech, avšak ta se bude postupně snižovat. Termín pro podání žádostí je **1. srpen 2003**.

Podrobnější informace získáte na webových stránkách kraje nebo na tel.č. 595 622 312 (Ing. Jitka Švihelová).

Kateřina Malcharová, vedoucí oddělení informací a styku s veřejností

Tajemník Městského úřadu v Rýmařově vydává

veřejnou výzvu k přihlášení zájemců

dle zákona č. 312/2002 Sb. o úřednicích územních samosprávných celků a změně některých zákonů

na místo:

referenta odboru životního prostředí a výstavby - ochrana ovzduší, ochrana zemědělského půdního fondu

Místo výkonu práce: Městský úřad Rýmařov, nám. Míru 1, 795 01 Rýmařov

Předpokládaný nástup: ihned

Pracovní úvazek: 1,0

Platová třída: 7

Požadavky: splnění předpokladů dle § 4 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a změně některých zákonů požadované vzdělání minimálně SŠ nejlépe chemického či technického zaměření, znalost práce na počítači (Word, Excel, Outlook), odpovědnost a preciznost, organizační schopnosti, samostatnost, schopnost jednat s lidmi.

Předpokládaný rozsah pracovní činnosti např.:

- zajišťuje státní správu na úseku ochrany ovzduší dle zákona č. 86/2002 Sb., (zákon o ochraně ovzduší),
- zajišťuje státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu dle zákona č. 334/1992 Sb., (zákon o ochraně ZPF),

Písemná přihláška zájemce dle § 6 odst. 3 zákona 312/2002 Sb. musí obsahovat tyto náležitosti:

- jméno, příjmení a titul zájemce,
- datum a místo narození zájemce,
- státní příslušnost zájemce,
- místo trvalého pobytu zájemce,
- číslo občanského průkazu nebo číslo dokladu o povolení pobytu, jde-li o cizího státního občana,
- datum a podpis zájemce.

K přihlášce přiložte

- životopis, ve kterém se uvedou údaje o dosavadním zaměstnání a o odborných znalostech a dovednostech týkající se investiční činnosti,
- výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce (možno doložit dodatečně),
- ověřená kopie dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání.

Místo, adresa a způsob podání přihlášky:

- osobně na podatelně Městského úřadu Rýmařov, nám. Míru 1, 795 01 Rýmařov nebo poštou s datem odeslání nejpozději 17.7.2003

Lhůta pro podání přihlášky: 17.7.2003

Zaměstnavatel si vyhrazuje právo nevybrat žádného z přihlášených zájemců a veřejnou výzvu zrušit.

Bližší informace v případě dotazů podá RNDr. František Čermák, vedoucí odboru ŽPaV MěÚ Rýmařov tel.: 554 254 312

Redakční koutek pro chvíle prázdninové pohody

Nastává čas prázdnin a dovolených, spojený se sluníčkem, koupáním a odpočinkem. Přesto se může stát, že se počasí pokazí, bude pršet nebo se prostě budete jen nudit a zachce se vám zaměstnat svůj mozek. Pro tyto chvíle jsme vám připravili soubor, který obsahuje přesmyčku, osmisměrku, rébusy a tradiční zábavný redakční kvíz. Tak hurá do toho a půl je hotovo! A pozor! Nemí to vždy tak jednoduché, jak se na první pohled zdá.

Zábavný kvíz redakce

Máme pro vás připraveno již páté vydání vašeho oblíbeného kvízků. Jako tradičně zabrousíme do oblastí sportu, přírodních věd, cizích zemí, hudby ...

1. Co se dávalo do malty při stavbě Colossea v Římě roku 80?

- a) sádra
- b) cement
- c) vajíčka

2. Kočovní soubor Jára Cimrmana byl pověstný tím, že se dokázal velmi rychle přemístit. Jak herci cestovali?

- a) na kolečkových bruslích
- b) v dostavníku taženém volm
- c) na kolech

3. V povodí Konga žije sumec Synodontis, který:

- a) produkuje elektrické výboje
- b) při napadení se nafukuje jako balón
- c) plave břichem nahoru a polyká hmyz, který spadne do vody

4. Phil Collins je známý především jako zpěvák a bubeník. K čemu v dětství nejvíce inklinoval?

- a) k nukleární fyzice
- b) k herectví
- c) k cirkusu

5. Vírnik obecný se pohybuje pod hladinou i na hladině našich vod. Co je zajímavé na jeho očích?

- a) mají zavíratelná víčka
- b) jsou oblíbenou pochoutkou gurmánů
- c) oko má dvě části, jedna se dívá nad hladinu a druhá pod ni

6. Ve východočeském městě Litomyšli se narodil Bedřich Smetana. Kde konkrétně to bylo?

- a) v zámeckém pivovaru
- b) v konírně
- c) pod mostem

7. Jak se jmenuje autor povídky Přivedla žebřáka na mizinu?

- a) Jaroslav Vrchlický
- b) Josef Kajetán Tyl
- c) Jan Neruda

8. Na olympijských hrách v Paříži v roce 1900 bylo diskvalifikováno americké družstvo v přetahování lanem. Proč?

- a) za přešlap
- b) za lano tahali i přátelé z hlediště
- c) protože lano přivázali ke stromu

9. Co přivezl Marko Polo do Itálie v roce 1295?

- a) lepru
- b) brambory
- c) špagety

10. Nejstarší dochované lyže jsou asi z roku 2500 před Kristem. Kde se našly?

- a) v Alpách pod ledem
- b) v močále ve Švédsku
- c) v Dolních Věstonicích

11. V kolektivní hře florbal může být maximálně dvacet hráčů na soupisce. Z toho maximálně:

- a) 3 brankáři
- b) 5 brankářů
- c) 15 brankářů

12. Jak se jmenovala Ivanova milá z ruské pohádky Mrazík?

- a) Marfuša
- b) Nastěnka
- c) Marjusja

12 - 9 bodů

Skvělý výkon!!! Opět jste prokázali, že váš rozhled je opravdu obrovský. To znamená, že teď, když jsou prázdniny, můžete už z těch knížek vylézt a vyrazit třeba k vodě.

8 - 5 bodů

Také můžete v klidu vyrazit k vodě či se opalovat na sluníčku. Váš výsledek je vcelku solidní, i když... snad se příště dostanete ještě o stupeň výše.

4 - 0 bodů

Ti z vás, kteří se dostali do této kategorie, by si k vodě či k opalování, měli vzít nějakou knihu. Jinak užijte si prázdniny, čtěte a neskákejte po hlavě do neznámých vod.

Dobrou pohodu vám přeje vaše redakce

Správne odpovědi: 1b, 2c, 3c, 4b, 5c, 6a, 7c, 8b, 9c, 10b, 11c, 12b

Osmisměrka

O roztěkaných lidech, kteří si jen těžko vzpomínají na to, co dělali minulý den, se říká, že mají sklerózu, čímž ale není míněna ani tak nemoc, ale spíše stav duše, kterému se lidově říká hosipa. Vůbec se přitom nemusí jednat o lidi starší. Bylinka, která tak říká „bystří mozek“, se jmenuje. (tajenka - 14 nevyškrtaných písmen). Pít čaje, připraveného z této bylinky, dvakrát denně po dobu dvou tří měsíců, podpoří mozkovou činnost.

Legenda:

AŽURA, BANKOVKA, BILETÁŘKA, BLÁZINEC, BLIZNA, BRANKA, DERVIŠ, DESPOTA, DIVIZNA, HEROIN, HOLOTA, HOUBAŘSKÁ SEZÓNA, HŘÍBEK, ILUMINACE, JEHLIČKA, JEZDECTVÍ, JINOVATKA, KAMNA, KAPSA, KILOMETR, KOKOS, KOLČAVA, KOLIKA, KOLOUCH, KOMÍN, KONTROLORKA, KOTEC, KOUDEL, KRČEK, KRÍŽALA, KUPLET, KVALIFIKACE, LAMINÁT, LÉKOŘICE, LIKÉRNÍK, LÍMEČEK, LÍSTEK, LOKOMOTIVA, LOVCI, MATICE, MATINÉ, NEBEZPEČNÍ, NENASYTA, OBRATNÍK, ODA-LISKA, OPUKA, OSOBA, PASTÝŘ, PİKLE, PIONÝŘI, POUČENÍ, PŘESLICE, RAKOUSKO, RAPÍR, SÁDLO, SAMET, SKLENĚNKA, SKLON, SNĚŽKA, SOBCI, STIHOMAM, STOKA, STRADIVÁRKY, STRÍKANEC, STUHA, STYKY, SVĚDOMÍ, SÝKORA, TANKER, TATÍK, TRASA, TŘESK, VELITEL, VESNICE, VÍKEND, VLASTNICTVÍ, VOUSISKA, VÝPADEK, ZLATNÍK, ZVONÝ, ŽÍZEŇ, ŽLABY.

Ž	L	A	B	Y	K	R	Á	V	I	D	A	R	T	S	O	K	O	K	E
Í	A	K	N	A	R	B	Í	Ý	K	K	A	K	U	P	O	A	O	Í	C
Z	V	O	N	Y	N	K	U	P	L	E	T	Í	Ž	U	K	M	R	N	A
E	Š	T	I	A	Š	Ó	A	A	A	Č	Č	N	D	Ě	Í	N	T	T	N
Ň	P	S	C	I	K	N	Z	D	A	R	Í	E	A	N	N	A	E	A	I
N	D	I	V	I	Z	N	A	E	E	K	L	Č	M	M	T	S	M	R	M
H	E	R	O	I	N	L	Ě	K	S	S	R	U	E	Í	A	V	O	B	U
I	E	N	L	N	Y	T	N	N	T	Á	O	O	K	P	L	T	L	O	L
D	C	B	A	K	Ý	A	S	Ř	E	D	K	P	L	A	Z	Á	Í	É	I
N	I	B	Y	S	T	Ř	Í	A	A	L	Ě	S	M	O	Z	E	K	N	K
E	L	T	O	K	Y	K	I	L	L	O	K	I	Ř	I	R	O	B	V	É
K	S	J	S	S	A	T	I	O	L	V	N	S	N	A	Ř	T	A	E	R
Í	E	E	M	N	R	S	A	K	Ř	Á	T	E	L	I	B	L	N	A	N
V	Ř	T	E	A	K	Ý	A	O	T	Ý	C	V	C	D	I	U	K	O	Í
T	P	C	S	A	M	K	K	M	É	L	T	E	E	F	K	O	O	S	K
C	A	A	P	Í	Č	O	O	E	A	K	S	I	S	U	O	V	H	O	
E	A	S	B	I	L	R	H	T	Ř	T	P	K	A	S	N	Ě	K	Ř	L
D	A	R	L	O	K	A	I	I	E	O	A	L	K	P	D	I	A	Í	Č
Z	A	H	U	T	S	L	S	V	T	C	H	O	L	O	T	A	C	B	A
E	E	Č	K	Ž	E	O	E	A	E	S	Á	N	M	A	T	I	C	E	V
J	I	N	O	V	A	T	K	A	L	A	Ž	Í	Ř	K	O	L	I	K	A

Rébusy k zamyšlení

A) Před hrou měl Karel o 5 ořechů více než Toník. Toník vyhrál nad Karlem 4 ořechy. Kdo má nyní více ořechů a o kolik?

B) Kolik je hodin? Když do půlnoci chybí třikrát méně, než je čas, který uplynul od půlnoci.

C) Bratr šel se sestrou do lesa na houby. Bratr našel o 36 hub více než jeho sestra. Cestou domů poprosila sestra bratra, aby jí dal tolik hub, aby měli oba stejný počet. Bratr její prosbě vyhověl. Kolik hub jí dal?

D) Nedaleko břehu kotví loď a z její paluby je spuštěn žebřík. Žebřík má 10 příček, které jsou od sebe vzdálené 30 cm. Spodní příčka se dotýká hladiny. Za přílivu stoupá hladina o 15 cm za hodinu. Za jak dlouho bude pod vodou druhá příčka?

Špatné odpovědi:
 Řešení A): Toník má nyní o 3 ořechy více. Karel měl více o 5 ořechů. Když dal Toníkovi 4, zůstalo mu o 1 více. Toníkovi však přibýlí 4 ořechy, takže má nyní o 3 ořechy více.
 Řešení B): Počet hodin jednoho dne rozdělíme na 4 stejně díly. Dostaneme 24:4=6. Od půlnoci uplynulo třikrát víc, tj. 3x6=18 a do půlnoci chybí 6 hodin. Je tudíž 6 hodin večer čili 18 hodin.
 Řešení C): Bratr dal sestře 18 hub.
 Řešení D): Jelikož současně s vodou stoupá i loď, voda nikdy nevystoupí ke třetí příčce.

Jaroslav Kodytek

Presmyčkové oko

Zkuste se poprat s nelehkým úkolem jedenadvaceti přesmyček s tématy, které se týkají našeho regionu Rýmařovska. Pro ty, kteří nevědí, jak se tato hádanka řeší, je zde malá nápověda:

Náznak: KRAMOLA MÁVÁ - všechna písmena náznaku přemístujeme mezi sebou tak dlouho, až nám vyjde jádro neboli řešení - MALÁ MORÁVKA. Všechny přesmyčky tohoto souboru jsou složené ze dvou slov a u všech je dodržena délka samohlásek.

Jsmo si jistí, že náš region dobře znáte a vyřešit naše „oko“ pro vás bude hračka.

1. VRAH DO SINCE
2. PROSTÝ ŽÁK ĎOK
3. SONI ANI JEDNA
4. PRODÁŠ KOVOVÉ SEDY
5. CO VÁŽE STAŘÍK
6. ZAMÁVEJ IKONCE
7. KUDLA NENÍ SJETÁ
8. ED OPĚT DRHAL
9. KOLEK MÉHO PSANÍ
10. KLAPL HÁK PIVCE

11. REX OVCE NEPITVAL
12. KRÉTA DALA FACH
13. KRÁL BERE NA PAT
14. LEDOVÉ VIČKY
15. KYTY ORVEM, PANE
16. OSTRÍKÁM HAVAJ
17. RIZOTO, VAŘ HO RÝNSKÝM
18. ŘEK DÁ JANOVÍ SOLDON
19. HANS NETUKÁ
20. SAS TÁHL REZKA
21. HARFA SICE MOHLA VZAD

Připravila Helena Marková

povídka

SIAMSKÉ DVOJČE

Mé trápení začalo dnem kdy jsem se narodil. Porodník hned po porodu sdělil matce: „Tak, matko, máte kluka. Měří dvakrát čtyřicet a váží 520 gramů dohromady.“ Maminka nechápala, teprve když mne spatřila radost se rozplakala. Donesla mě domu. Otec se na mne dlouze zadíval a pravil: „Mámo, já jsem tak šťastnej, že ten náš kluk je jen dva.“

Ano, jsem siamské dvojče. A snad právě proto mi lidé od malička vykali.

Jmenuji se Josef Karel. Ve škole jsem prospíval s vyznamenáním jen díky tomu, že jsem od sebe opisoval. Druhým kladem mého vzezření bylo, že při klukovských pranicích jsem býval vždy v přesile. Ale jinak to bylo jen trápení a trápení.

Chtěl jsem se svým dvojhlaseм zpívat ve sboru. Sbornístr se mi zadíval do všech očí, cynicky se zasmál a řekl: „Beru tě, ale jen Karla.“

Dal jsem se tedy na femeslo. Lidé ve fabrice mi záviděli mé dva platy, že prý sice dělám za dva, ale s jedním žaludkem toho moc nesním.

Trápení přicházela nová a nová. A to mě svedlo k alkoholu. Byl bych propil oba páry ledvin, nebýt toho, že jsem poznal Helenku, která mne vysvobodila ze spárů tohoto démona. S Helenkou jsem poznal krásu. S Helenkou jsem poznal rozkoš. V posteli byla skvělá. Já ostatně též. Nemohl-li jsem jako Pepa, mohl jsem jako Karel. Teď s Helenkou čekáme dítě a já doufám, že to bude Jeník-Mařenka.

Imrich Vojar

Koutek rýmařovských sahadžajogínů

Přijďte do Borotína na festival Dva dny bez drog a alkoholu

Ve dnech 25. - 26. července bude probíhat v Borotíně u Velkých Opatovic (okr. Blansko) festival Dva dny bez drog a alkoholu. Akce se uskuteční na bývalém statku vedle zámku a v areálu koupaliště v Borotíně u Boskovic - asi 30 km jižně od Moravské Třebové. Nocleh je zajištěn buď na stanové ploše nebo v místním kulturním domě. Pořadatelé připravili zajímavý festival pro mladé lidi v příjemném prostředí, kde je možné bavit se i bez drog a alkoholu. Programovou náplň festivalu budou tvořit koncerty dvanácti hudebních skupin, divadelní představení a tvořivé dílny.

Na festivalu mohou také zájemci získat informace a zkušenosti o činnosti sahadžajogínů. Hlavním prostředkem festivalu bude meditační dílna, kde si přítomní mohou zameditovat za přítomnosti významných sahadžajogínů z celé České republiky. Na koncertu

vystoupí i velice populární sahadž skupina Vítr do dlaně, účast přislíbily i sahadž kapely ze Slovenska. V tvořivých dílnách se lidé zúčastní vyřezávání výrobků ze dřeva, vyzkoušejí si práci s linorytem, kameny, keramikou. Mohou malovat na plátno, drhat, naučit se indický tanec, obdivovat práci uměleckého kováře a získat další užitečné dovednosti.

Jak vyplývá už ze samotného názvu festivalu, jedním z hlavních cílů je ukázat mladým lidem, že k zábavě nepotřebují nezbytně alkohol nebo drogy. Užívání drog a konzumace alkoholu je mezi mladými velmi rozšířená, a proto je velmi důležité se tomuto problému věnovat.

Podpořte rýmařovské sahadžajogíny a přijďte se pobavit na festival do Borotína. Na festivalu budou vítáni lidé všech věkových skupin. Srdečně zvou pořadatelé akce. JiKo

Koncert skupiny Vítr do dlaně v malém sále Střediska volného času v Rýmařově.

Z tvorby mladých

Pohádka o čarce

Věřte, nevěřte, jak jsem to slyšela, tak povídám ...

Za patero horami, čtyřiceti dálnicemi a za devatero jadernými elektrárnami bylo království. Ani velké, ani malé, prostě tak akorát. Vládl v něm rukou spravedlivou a poctivou, panovník z vůle lidu, Vlastimír I., jeho Veličenstvo nafurt.

Protože hospodařil čestně a upřímně a bez dluhů, penízky z královské pokladny se kutálely a bylo jich čím dál méně. Král si řekl: „Brzo uslyšíme ránu, to narazíme na dno. Musím s tím něco udělat.“ Přemýšlel i s královnou Božetěchou, přemýšlel, až na to přišel. „Už to mám! Naši dcerku jedinou, mi-

lovanou, princeznu Máňu, výhodně a hlavně bohatě provdáme!“

Jak řekl, tak provedl. A už to začalo. Sjížděli se chvatně bankéři, tuneláři, Rotschildové i Bill Gates a taky Kuba - zahradník. Vždyť princeznička byla krásná, mladá, milá, přímo Miss. Byla by ozdobou všech banketů, recepí a společenských setkání. Její krása byla patrna, co však vidět nebylo, byla její láska ke královskému zahradníkovi Kubovi. Vidávali se spolu ti dva často, posílali si SMS a světe div se, dali se do pěstování sedmikrásek. Všichni obdivovali jejich pampekrásky, tulikrás-

ky, liliokrásky a dokonce mrkvokrásky. Všichni bohatí nápadníci obhlíželi království, obdivně kulili oči nad půvaby Mančí, ale když poznali stav banky, tedy královské pokladny, urychleně opouštěli zemi s nejrůznějšími výmluvami. Po pravdě řečeno, nikoho to příliš nemrzelo a Mančinku teprve ne. Ze všech nápadníků zůstal jen její Kubíček. To však nešlo vůbec pod vousy tatínkovi - králi. Kuba je neurozence. Povolal písaře a ten musel napsat takovýto rozkaz: „Propustit Kubu ze služby, nelze oženit s Máňou.“ Manča nahlížela písaři přes rameno -

a stačila jedna jediná čárka ve větě, čárku umně posunula a rozkaz pak zněl: „Propustit Kubu ze služby nelze, oženit s Máňou.“

Co král řekne a napíše - to platí. A byla svatba, nevěstinka měla kytku z tulikrásek, svatební sň ozdobená růžek-ráskami a azalkokráskami.

Král byl nakonec rád, lidé si Kubíka už dávno oblíbili, žili všichni skromně, ale v L Á S C E. Ta bydlela s nimi. A to je přece dobře, ne?

Tak vidíte - a k tomu všemu stačilo posunout jednu čárku ve větě!

Tereza, literární klub Prima

Sport

Jiskra byla v letošním ročníku Lord cupu velmi blízko vítězství

Závěr fotbalové sezóny v Rýmařově patřil v pořadí již IV. ročníku turnaje přípravek Lord cup 2003. Turnaj se odehrával ve dnech 27. 6. - 28. 6. na fotbalovém stadionu TJ Jiskry Rýmařov. Kvalitní obsazení turnaje, kterého se zúčastnily týmy ŠSK Bílovec, Junior Teplice, Baník Ostrava, ABC Braník, LeRK Prostějov, slovenský klub MŠK Žilina, německý SV Esting a samozřejmě domácí TJ Jiskra Rýmařov, naznačovalo vysokou úroveň zápasů, což se ostatně také v průběhu turnaje potvrdilo.

Turnaj se hrál systémem každý s kaž-

veň i vítězem turnaje, poražený pak skončil až pátý. Vyrovnané utkání, ve kterém brankář Baníku vytesnil míč několikrát na brankové čáře, mělo pro Jiskru smutný konec. Bohužel se opět potvrdilo pravidlo nedáš, dostaneš, a tak domácí podlehli smolným gólem 0:1 a vítězem turnaje se tak stal Baník Ostrava. Loňský vítěz MŠK Žilina obsadila až sedmé místo, což jasně ukazuje, jak vyrovnaný turnaj byl. Domácí Jiskra uhrála postupně tyto výsledky: nejtěšnějším rozdílem podlehla ŠSK Bíloveci 1:2 a v závěrečném kole 0:1 Baníku Ostrava, smírně 1:1 se rozešla

nejlepším hráčem byl po zásluze zvolen domácí **Michal Furik**, **nejužitečnějším hráčem** pak **Patrik Boháč** z Baníku Ostrava, **nejlepší střelec** turnaje **Ondřej Maděra** oblékal dres LeRKu Prostějov a **talentem** turnaje byla vyhlášena **Michaela Molídor** z SV Esting. V družstvu SV Esting nebyla jedinou dívkou. Hrály zde dokonce tři a i zbývající dvě dostaly ocenění za to, že se dokázaly vyrovnat chlapcům a sehrát proti nim vyrovnané zápasy. V letošním ročníku byla založena tzv. **Sň slávy**, do níž se dostanou pouze hráči, kteří se zúčastní nejméně čtyř ročníků. To se v letošním roce po-

dařilo **Tomáši Sitařovi** z Jiskry Rýmařov, který je prozatím jediným členem.

Poděkování si zaslouží všichni, kteří se zasloužili o zdárný průběh turnaje.

Konečné pořadí:

1. Baník Ostrava 15:5 (15b.), 2. LeRK Prostějov 16:4 (13b.), 3. ABC Braník 29:6 (13b.), 4. Junior Teplice 24:6 (13b.), 5. Jiskra Rýmařov 15:9 (11b.), 6. ŠSK Bílovec 16:16 (10b.), 7. MŠK Žilina 16:16 (6b.), 8. SV Esting 2:59 (0b.)

(Pozn. o pořadí na druhém až čtvrtém místě rozhodly vzájemné zápasy)

ChOli

dým a hráči tak během dvou dnů museli prokázat výbornou fyzickou připravenost. Nechyběly zde krásné rychlé akce, povedené zákroky brankářů, radost ze vstřeleného gólu a v některých případech i slzy zklamání po prohraném zápase. K vysoké úrovni akce nemalou měrou přispěl také komentátor René Zatloukal a trojice rozhodčích, jmenovitě Michal Košťál, Pavel Přecechtěl a v neposlední řadě Petr Vyroubal. A jak vše nakonec dopadlo?

O vítězi turnaje rozhodlo až poslední kolo, ve kterém se utkala domácí Jiskra Rýmařov s Baníkem Ostrava. Vítěz tohoto zápasu se měl stát záro-

s Juniorem Teplice a stejným výsledkem dopadl její soubor s ABC Braník, jehož výkon byl pro mnohé milým překvapením, a vítězně odešla z utkání se silnou MŠK Žilinou, kterou porazila 2:1, dále deklasovala německý SV Esting 5:0 a divokým výsledkem 5:3 skončil také zápas proti LeRKu Prostějov. V letošním ročníku se Jiskře opět nepodařilo turnaj vyhrát, i když ji od vítězství dělil jen malinký krůček. Snad bude mít příští rok více toho potřebného štěstíčka.

Dříve než se předaly medaile se rozdávaly ceny pro jednotlivce. Cenu pro **nejlepšího brankáře** si odnesl **Martin Peroutka** (Junior Teplice),

V Ondřejovské dolině se jel poprvé motokros juniorů

V neděli 29. června se v Ondřejovské dolině uskutečnil další díl motokrosového seriálu Moravský junior pohár. Závodníci se utkali ve dvanácti kategoriích a byli rozděleni na jezdce s licenci a hobby jezdce - závodníky bez licence. Závodilo se v kubaturách 50 ccm, 65 ccm, 85 ccm a 125 ccm. Velkou obec diváků a skalních příznivců motokrosu přilákalo pěkné počasí a také burácivý zvuk motorů motokrosového speciálu.

V dopoledních hodinách se uskutečnila tréninková kola, odpoledne pak vlastní závod, který se jel na dvě roz-

jíždky, ze kterých se sčítala umístění. Nejmladší jezdci měli trať zkrácenu, ale i tak zde bylo vidět mnoho překrásných motokrosového souborů. Starší junioři pak zápolili na trati prodloužené. Diváci viděli i několik pádů, které se našťastí obešly bez zranění. V Ondřejovské dolině nechyběli ani domácí jezdci Marek Dřevo z Rýmařova, startující v kubatuře 65 ccm nad 8 let - hobby, který si dojel pro bronzovou medaili, a Pavel a Radek Šašinkovi z Horního Města. Pavel se představil mezi jezdci do 11 let s licenci v pětadesát-

do 17 let s licenci ve stopětadvacítkách a dosáhl vynikajícího výsledku. Šachovnicový praporek viděl v cíli jedné z rozjížděk jako první a dosáhl na stříbrnou příčku v absolutním hodnocení.

Hlavním iniciátorem akce, která se uskutečnila v historii motokrosového sportu v Rýmařově vůbec poprvé, byl Luboš Dřevo. Moravský junior pohár by se ovšem nemohl uskutečnit bez podpory sponzorů: restaurace U Hrozna, Rojana - výroba kuchyní, Autodoprava Milan Zaprianov, Autoopravna Miroslav Kopečný, Italská restaurace - Vilímkovi,

Autoopravna Jan Hudáček, JWR Auto - Petr Jazůdek, Autodoprava Mušálek, Autodoprava Palys, Fosal - Petr Čápek, Autobazar Lašák, Tomáš Plánička, Jarmila Ftáčková, Autodoprava Milan Galyas, Autodoprava Martin Skopal, Auto Martin - Martin Kolomý, Autoopravna Josef Ovčáčík, Autodoprava Josef Ptáček, Pneuservis Pavel Rydzyk, fa Stas - Boris Pavlásek, Autodoprava Ivo Kaplan, Jádák - Jaroslav Duda, Nábytek Polách, Autodoprava Žák, Alfréd Heinisch a Jan Dohnal. Moravský junior pohár pokračuje 19. července v Rudce. *JiKo a ChOli*

JAK VYJDE

12/2003

Další číslo

RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU

bude v prodeji od 1. 8.

Uzávěrka pro řádné vydání je ve čtvrtek 24.7. do 12 hodin

Budeme očekávat vaše příspěvky!

NEMÁTE KAM DÁT SVÉHO DOMÁČÍHO MILÁČKA V PRŮBĚHU DOVOLENÉ NEBO PRÁZDNIN?

Nabízím

možnost dočasného azylu pro kočky, morčata, křečky, andulky, papoušky nebo králíky

Informace na telefonu: 737 887 210

Cukrárna Karolína

zve k příjemnému posezení

Co nabízíme?

- velký výběr zákusků
- dorty klasické i atypické
- poháry, koktejly
- točenou i kopečkovou zmrzlinu firmy Schöller
- několik druhů káv, čaj, limo
- prodej kvalitního sudového vína do vlastních lahví
- využití prostorů pro soukromé oslavy či posezení s přáteli

Voňavou a chutnou novinkou jsou

deně čerstvě napečené buchtičky s různými druhy náplní
možnost objednávky na určitou hodinu

To vše v příjemném prostředí cukrárny Karolína s milou obsluhou a vodními želvičkami!
(možnost využití letní terasy)

Cukrárna Karolína, třída Hrdinů 14, 795 01 Rýmařov

Řidič autobusu dosáhl vynikajících výsledků v triatlonu

Řeknete si, jak souvisí řízení autobusu s triatlonovým sportem. A věřte nebo ne, souvisí. Za volantem autobusu, kterým možná někdo z vás jezdí každodenně do zaměstnání, sedí úspěšný veterán - triatlonista Pavel Podešva.

Málokdo ví, že máme v Rýmařově úspěšné sportovce - veterány, kteří se věnují triatlonu, a nejen triatlonu, ale i jiným sportovním odvětvím, již dlouhá léta. Kdo by neznal například dlouholetého atleta Jana Koňářika nebo zapáleného zakladatele běžeckého areálu v Hornoměstské zatáčce Jiřího Kubitu a další a další.

Ne každý však ví, že řidič autobusu Pavel Podešva se triatlonu věnuje ve svém volném čase od roku 1985,

dá se říci, téměř od jeho vzniku a výsledky jsou přinejmenším obdivuhodné. Spolu se svými kamarády Pavlem Šalmíkem, Petrem Andryškem (DUKO), Mirkem Kaňou (DUKO) či Pavlou Lukůvkovou (DUKO) jezdí na jednotlivá mistrovství a soutěže v triatlonu.

Není tomu tak dávno, co se tyto sportovci zúčastnili mezinárodního triatlonového závodu v Brně (1. června), který je součástí Českého poháru veteránů Mistrovství České republiky (MČR), odkud si přivezli i medailovou umístění. Pavel Podešva obsadil v kategorii veteránů nad 50 let vynikající 2. místo a jeho kamarád Mirek Kaňa místo 4. Pavla Lukůvková v kategorii žen přivezla pak medaili bronzovou.

Pavel Šalmík obsadil v kategorii nad 30 let 8. pozici a Petr Andryšek skončil dvanáctý.

V sobotu 7. června se úspěšní triatlonisté zúčastnili dalšího ze seriálu MČR veteránů v Lázních Bělohrad, a tady Pavel Podešva zopakoval svůj brněnský úspěch a přivezl opět stříbrnou medaili a Mirek Kaňa si dokonce přijel pro zlato a získal tak titul Mistra České republiky v kategorii nad 50 let.

„V Lázních Bělohrad byla opravdu silná konkurence. Při současném pojetí triatlonového sportu rozhoduje především plavání a závěrečný běh,“ říká Pavel Podešva a dodává, že dnes se triatlon dělí na sprint triatlon, kde se plave 750 m, jede se 20 km na ko-

le, 5 km se běží a na klasický olympijský triatlon, tam se plave 1,5 km, 40 km se jede na kole a 10 km běží.

„Musím říci, že jsme tentokrát velmi dobře zaplavali, přímo skvěle, bylo to nad naše očekávání,“ říká Pavel Podešva. Na otázku jak vypadá taková příprava úspěšného triatlonisty dodává: „Příprava je u každého individuální, je to takový náš koníček.“

Triatlonovi veteráni se v té době připravovali na Mistrovství Polska, které se konalo ve městě Kędzierzyn-Koźle na klasických tratích (1500 m plavání, 40 km kolo a 10 km běh).

Nezbývá než popřát Pavlu Podešvovi a jeho sportovním kamarádům další úspěchy na triatlonových tratích. JKo

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V RÝMAŘOVĚ

vás co nejrudečněji zve na

**XXXVI. ročník
MEMORIÁLU
JANA SUKA
a
ročník POHÁRU
utěšního družstva
SDH Rýmařov
a**

**III. ročník běhu jednotlivců
který se koná v Rýmařově
dne 26. 7. 2003.**

**Ve 14.00 hodin
v zahradě HEDVY (Sokolovská ul.)
od 18.00 - 01.00 hod
TANEČNÍ VEČER**

**hraje skupina:
IMPULS
vstupné:
dospělí 30,- Kč
děti zdarma
občerstvení
zajištěno**

Redakce nabízí

Inzerce pro občany za symbolickou cenu 10 Kč

Redakce Rýmařovského horizontu, ve spolupráci s redakční radou, se rozhodla zkvalitnit inzertní služby pro občany regionu Rýmařovska.

Pro zájemce o soukromou řádkovou inzerci je připravena nabídka k otištění inzerátu za symbolický poplatek **10 Kč**. Inzerce může obsahovat **maximálně 240 znaků** a bude uveřejněna **jedenkrát v Rýmařovském horizontu**. Obsah inzerce se může týkat **prodeje a koupě věcí, výměny bytů, výměny osobních věcí obyvatelstva, darování, seznámení, hledání zaměstnání** bez použití vlastních vý-

robních prostředků, **hledání ubytování, podnájmu a pronájmu, poptávky po službách a rubriky různé**.

Soukromá řádková inzerce **nemůže obsahovat opakovanou výdělečnou činnost**, a to bez ohledu na skutečnost, zda inzerent na tuto činnost má nebo nemá oprávnění. Počítáme mezi ni i nabídky pronájmů, podnájmu, nabídky zaměstnání, propagaci k jakýmkoli obchodním účelům a všechny i skryté reklamy firem, organizací, akcí. Odkaz na www stránky, považujeme za komerční. Konečné roz-

hodnutí o tom, zda inzerát má nebo nemá komerční charakter, si vyhrazuje redakce.

Inzerent si může zadat inzerát osobně v redakci Rýmařovského horizontu nebo písemně na adrese: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, případně na emailové adrese: rymhor@seznam.cz, inzerát bude otištěn až po

uhrazení poplatku 10 Kč.

Zadavatel inzerce musí v textu inzerátu uvést kontakt na svou osobu pro případné zájemce.

Pro potřeby redakce je nutné uvést jméno, příjmení, přesnou adresu, případně telefonní kontakt. Tyto údaje budou sloužit výhradně pro účely redakce a nebudou zveřejněny!!!

Soukromá řádková inzerce

Hledám bydlení

Hledám v Rýmařově byt 2+1 nebo 1+1 k pronajmutí. Tel.: 736 410 486

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz>/mesto
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 26.6.2003. Redakce si vyhrazuje právo zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný.
Adresa redakce: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 4.7.2003. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 24.7.2003.

Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017.

Cena 8,- Kč

I. MISTROVSTVÍ EVROPY V OVLÁDÁNÍ DLOUHÉHO BIČE, LASA A PISTOLE V HODU NOŽEM A TOMAHAWKEM

**CENA INDIANA JONESE
V OVLÁDÁNÍ BIČE - TREFOVAČKY
VI. ROČNÍK**

9. srpna 2003 Rýmařov - areál Junácké chaty " Na stráni "

Prezentace soutěžících v 9.30 hod.

zahájení v 10.00 hod.

Program: Jednotlivé soutěže, westernové vystoupení (laso, bič, pistole), atrakce a soutěže pro děti - lukostřelba, jízda na koni, Tarzanův ráj...

Předvedení westernových koní, ukázky bojových umění.

Od 19.00 hod Country bál, zapálení táborového ohně, tombola a ohňová show.

Spaní ve vlastních stanech.

Občerstvení zajištěno po celý den i noc.

Pořádá:

W-CLUB Česká republika

Skautské středisko Rýmařov

Informace: tel: 554 211 661 , 554 212 648 www.cco.cz/indiana/

AKCE!

OBJEDNÁVKY A DALŠÍ INFORMACE
VÁM POSKYTNEME NA NÍŽE UVEDENÉ ADRESE:

TELEPOINT PARTNER RÝMAŘOV

náměstí Míru 2 (vedle pošty), 1. patro
tel.: 554 230 485, fax: 554 230 486

**Telefonní linka již za
1500,- Kč**

akce pouze do 31.7.2003

- > Telefonní linka + bezšňůrový telefon Sagem WP 1233 SMS za 4335,- Kč
- > Telefonní linka + bezšňůrový telefon Siemens Gigaset A 100 za 3499,- Kč
- > Telefonní linka + modem Microcom USB Travel za 2800,- Kč
- > Zdarma doplňkové služby
- > Výhodné cenové plány „Telefon 120, Telefon 240“ s převodem volných minut

ŠkoFIN

Nárůst ceny povinného ručení? Vás se týkat nemusí!

ŠkoFIN garantuje neměnnou výši leasingových splátek po dobu trvání leasingové smlouvy.

Jestliže nyní využijete akce **INCLUSIVE** pro vozy Škoda, součástí vaší měsíční splátky bude nejen **POVINNÉ RUČENÍ**, ale i **POJIŠTĚNÍ HAVARIJNÍ, SKEL, ÚRAZU** a **ZAVAZADEL**.

Časy se mění, ale vaše platby zůstávají stejné. Není to příjemné?

Autorizovaný prodejce vozů ŠKODA

Informujte se u nás o nejnovější nabídce vozů ŠKODA. Vyzkoušejte Octavii 1,9TDI 130PS a šestistupňovou převodovku nebo Fabii s novým motorem 1,4TDI 75PS nebo dokonce sportovní Fabii RS !!!

Auto color Design s.r.o.

ADRESA: Rýmařov, Opavská 69, TEL.: 554-230712, FAX.: 554-230717
Bruntál, Staroměstská 3, TEL: 554-715101, FAX: 554-715101
Jeseník, Lipovská 94, TEL: 584-401199, FAX: 584-411550